



Hongaarsche gereformeerde jongelieden aan de Utrechtsche Universiteit, 1636-1795

<https://hdl.handle.net/1874/32356>

Ter nagedachtenis Dergenen, die de
 Hongaarsche gereformeerde Jongelieden
 in Utrecht studeerende met hunne ge-
 schiedenis zeer veel goede geschieden-
 hebben en daardoor ook de Hongaarsche
 gereformeerde kerk in haar bestaan
 Hongaarsche Gereformeerde Jongelieden
 hebben geholpen en versterkt.
 aan de Utrechtsche Academie 1636-1795

Door

Dr. L. Segesváry

De geschiedenis van het Hongaarsche koninkrijk
Ter nagedachtenis Dergenen, die de
Hongaarsche gereformeerde jongelieden
in Utrecht studeerende met hunne on-
dersteuning zooveel goeds geschonken
hebben en daardoor ook de Hongaarsche
gereformeerde kerk in haar bestaan
hebben geholpen en versterkt.

formatie hunne invloed in Europa hebben gielden, in eerste plaats de renaissance, het humanisme en daarna de reformatie zelf, welke in zeer korte tijd ook tot ons zijn gekomen. Het is niet meer twijfel in verband met deze studenten-peregrinatie, welke boven gezegd, is deze peregrinatie zeer vroeg, al in de laatste jaren van de vijftiende eeuw (XI-XIV. eeuw) begonnen. Van deze peregrinatie trek-

De beteekenis van de Hongaarsche studenten-peregrinatie voor de Utrechtsche "Academie" De geschiedenis van het Hongaarsche hogere onderwijs heeft een zeer interessante, wij kunnen zeggen in zijn afmetingen in geheel Europa op zichzelf staande karaktertrek: het bezoek van onze jongelieden aan buitenlandsche academie's of hogescholen.¹ Dat bezoek gaat geheel tot het tijdvak der koningen van het Árpádhuis terug, en ofschoon het in dien tijd nog niet zijn volle omvang - als b.v. in den tijd der hervorming - bereikt heeft, heeft het reeds toen een belangrijke rol gespeeld in de kennismaking en overplanting der Westersche beschaving in het Hongaarsche cultuurleven. Wij kunnen zonder overdrijving zeggen, dat deze peregrinatie een ongewoone onderneming is geweest van de jonge en levenssterke Hongaarsche natie, om zich bij een geheel andere cultureele levensgemeenschap aan te passen en om in haar nieuwe vaderland om na de opneming van het Christendom ook in cultureel opzicht de vooraanstaande plaats in te nemen, welke bij haar machtspositie en politieke staat zonder twijfel paste. Het was geen toeval, dat uit de XV. eeuw, waarin zooveel werd gestreden, opeens het hof van Matthias I.² met zijn renaissance en ^{zijn} humanistische beschaving zich verhief en het was ook niet het onberekenbare spel van het lot, dat het hof van G. Bethlen³ in het leven heeft geroepen. Dit hof was in geheel Europa bekend om zijn hoogstaande cultuur, in een tijd, waarin in Duitschland de dertigjarigen oorlog woedde, waarin steden werden verbrand en kerkgebouwen en hogescholen werden verwoest, - in een tijd, waarin alle streven gericht was op het verkrijgen van geld om den oorlog met succes te kunnen voeren en beëindigen. Zonder twijfel - Matthias I. en G. Bethlen hebben alles, ook op cultureel gebied, door hunne persoonlijke eigenschappen vooruitgebracht, maar het fundament en de middelen, niet op de laatste plaats zijn voortgekomen uit de toenmalige ^{al} meerdere eeuwen bestaan hebbende connectie met buitenland.

Dat de geestelijke stroomingen, welke al lang voor de re-

formatie hunne invloed in Europa lieten gelden, in eerste plaats de renaissance, het humanisme en hierna de reformatie zelf, ~~zijn~~ in zoo'n korte tijd ook tot ons zijn gekomen, stond zonder twijfel in verband met deze studenten-peregrinatie. Zooals reeds boven gezegd, is deze peregrinatie zeer vroeg, al in de tijd van de koningen van het Árpádhuys (XI-XIV. eeuwen) begonnen. Van onze politieke betrekkingen, maar ook van de cultureele toestand van Italië van deze tijden, is te begrijpen, dat onze jongelieden in eerste plaats de beroemde hoogeschoolen van Bologna, Padua en tevens van Parijs hebben bezocht. Later breidde zich hunne belangstelling ook uit tot andere beroemde hoogeschoolen, en studeerden zij daar meestal theologie, rechtswetenschap en philosophie. Onder de regeering van Matthias I. heeft deze studenten-peregrinatie als het ware zijne bloeitijd bereikt, maar na hem kwam opeens de tijd van verval. Spoedig daarop werd zij wegens de voor de Hongaren in 1526 (bij Mohács) zoo tragisch eindigende Turkische oorlogen bijna geheel gestaakt. De reformatie bracht een nieuwe opleving. De Hongaren sloten zich in grooten getale bij de reformatie aan, en om protestantsche predikanten te hebben, zonden zij hun zoonen naar de groote leermeesters, naar Luther, naar Calvijn enz., en zoo ziet men, dat deze studenten-peregrinatie in de loop van slechts enkele tientallen jaren, reeds in de XVI. eeuw, bijna geheel protestantsch was. Onze jongelieden gingen steeds in grooter getal de lange reis ondernemen en zij bezochten in de eerste plaats de Wittenbergsche universiteit.⁴ Maar toen de Formula Concordiae (1577) de mogelijkheid van verzoening tusschen de Lutherschen en Calvinisten uitsloot, en Wilhelm Friedrich, als voogd van de onmondige Saksische keurvorst Christian II., ^{door zijn reglement,} van 1592 de Calvinistisch gezinde studenten het bezoeken van de Wittenbergsche universiteit onmogelijk maakte, hebben de gereformeerde studenten steeds meer de gereformeerde, Calvinistisch gezinde Duitsche universiteiten bezocht, in het bijzonder van Heidelberg, Frankfurt aan de Oder en Marburg. Intusschen had in het begin van de XVII. eeuw een beslissende gebeurtenis plaats: de dertigjarige oorlog brak uit, en het eerste slachtoffer hiervan was in 1622 de Heidelbergsche universiteit. Door de groote verwoestingen konden onze jongelieden nauwelijks aan het bezoeken van de Duitsche gereformeerde hoogeschoolen denken, en zoo is onwillekeurig hunne aandacht gevallen op ^{de} verderverwijderde, maar steeds bereoemder wordende Hollandsche, en weldra ook op de Engelsche hoogeschoolen. De

4
grootste vergissing zou hetⁱⁿ zijn het bezoek van de Hollandsche
hoogescholen door de Hongaren (verband te brengen met de Formula
Concordiae en met het reeds vermeld~~de~~ reglement van Wilhelm Fried-
rich uit 1592, of dit bezoek te houden als nawerking van dit reg-
lement. Het is nl. een feit, dat noch de Formula Concordiae, noch het
reglement van Wilhelm Friedrich de aandacht van onze jongelieden
gevestigd hebben op de Hollandsche universiteiten. Dat waren veel
meer de ~~vernietiging van~~ ^{verwoestingen door} de dertigjarige oorlog in Duitschland, en
niet op de laatste plaats de kerkelijke strijd om de remonstranten.
Bij deze oorzaken kwam later nog de ⁱⁿ de Hollandsche theologie
steeds sterker ⁱⁿ dringende geest van Descartes, welke met het Cocce-
janisme het zooveel aangevallene en verdedigde voorwerp was, ook
van de dissertaties der Hongaarsche studenten, die op verschillende
Hollandsche academie's studeerden. Indien deze oorzaken niet juist
waren, hoe zouden wij dan kunnen verklaren, dat van 1577 (en 1592)
ongeveer een halve eeuw moest voorbijgaan, voordat de eerste Hon-
gaarsche studenten op de Leidsche en op de Franekersche hoogescholen
verschenen? Want Holland had in dezen tijd al talrijke academie's
van zeer goeden naam: nl. de Leidsche opende 1575 hare poorten, de
Franekersche in 1585, de Harderwijksche in 1600 (1647) en de Gro-
ningsche in 1614. Toch ontmoeten wij de eerste Hongaarsche studen-
ten in Franeker en in Leiden pas in het jaar 1623.⁵

De eerste Hongaarsche peregrinus kwam reeds in 1635 in
Utrecht, zooals blijkt uit de naamlijst der Hongaren (zie blz.),
dus voor de inwijding der illustreschool als academie. Van dezen
datum af hebben wij tot 1643 over Hongaren aan de Academie geen
gegevens, ofschoon het niet uitgesloten is, dat in deze tijd aldaar
toch Hongaren aanwezig waren; het is zelfs zeer waarschijnlijk.⁶ Maar
van 1643 af ontving de Academie, als goede alma mater onze jongelie-
den met kleinere of grotere tusschenpoozen met de grootste bereid-
willigheid, opdat zij -in het bijzonder onder de geloofsvervolgingen -
"in de ware wetenschappen in alle opzicht versterkt tot soutiën en
goede herders zullen worden voor het verwoeste en gepijnigde Hon-
gaarsche gereformeerde Sion."⁷ Deze studenten-peregrinatie aan de
Utrechtsche Academie neemt niet alleen in de geschiedenis van de
Hongaarsche gereformeerde kerk, maar ook van de Hollandsche hooge-
scholen een bijna weergalooze plaats in. Nergens in Holland zijn

onze jongelieden in zoo ⁸ groote getale verschenen en zijn er voor
 zoo'n lange tijd gebleven, als juist aan de Utrechtsche Academie.
 Nergens was het gemiddelde van hun getal in vergelijking tot het
 geheele aantal der studenten aan de Hollandsche academie's, ^(zoo groot) als hier. ⁸
 Ja, als wij slechts de tweede helft van de XVIII. eeuw nemen, zien
 wij dadelijk, dat het meermalen geschiedde, dat het aantal der Hon-
 garen, die destijds aan de Academie studeerden, het aantal der totaal
 ingeschrevenen ⁹ overschreed (b.v. in 1790). Welken grond had deze
 buitengewone toestand? A.C. Duker, de biograaf van G. Voetius, de
 zaken niet dieper bekijkende zet als zijn meening - ofschoon niet
 geheel duidelijk - uiteen, dat de Hongaren in zoo'n groot getal de
 Utrechtsche Academie bezochten, in de eerste plaats was om de zg.
 "Voetiaansche beurs". ¹⁰ Doch m.i. had dit een geheel andere reden. Om
 zooveel mogelijk studenten aan de Utrechtsche Academie te krijgen,
 is het fonds van J.L. van Frankendaal (dit noemt nl. Duker "Voe-
 tiaansche beurs") gesticht. Indien wij nl. het testament van J.L.
 van Frankendaal bekijken, zoo zien wij, dat een groot deel hiervan
 gewijd is aan het verleenen van hulp aan de peregrinus-studenten,
 waaronder de meest geziene juist de Hongaren waren. Zij hebben ook
 een ^{belangrijken} ~~noemenswaardige~~ rol gespeeld in het rivaliseeren van die Acade-
 mie met de andere Hollandsche hoogeschoolen, nl. om het aantal der
 studenten op een behoorlijke peil te houden. ¹¹ Want uit de aard der
 zaak was de toestand zoo, dat voor het kleine, hoewel in welvaart
 levende Holland, vijf hoogeschoolen toch te veel waren, te meer als
 wij nog bedenken, dat ^{het} ~~zij~~ behalve deze hoogeschoolen nog talrijke
 athenaeum's van goeden naam had. ¹² Niettegenstaande hun goede leer-
 krachten en de voorname rol, die zij in het Hollandsche cultuurleven
 gespeeld hebben, moest meer dan een van deze hoogeschoolen bijna
 voortdurend strijd voeren tegen de achteruitgang van het studenten-
 aantal, en het gevolg hiervan, tegen opheffing. Dit lot viel ten deel
 aan de Franekersche en Harderwijksche hoogeschoolen in 1810. Als wij
 het totale aantal van de studenten bekijken, zien wij, dat het stu-
 dentenaantal van de Utrechtsche Academie ook meer dan eenmaal
 zeer sterk achteruitgegaan was. Ja, in het begin, van 1636 tot 1643
 heeft zij slechts 35 ingeschrevene studenten gehad en na de
 daaropvolgende ongewone snelle stijging, die ongeveer twaalf jaren
 duurde, had zij daarentegen in 1657 wederom slechts zestien inge-
 schrevenen, en van dit jaar af steeg het totale aantal der inge-

schreven studenten niet boven de 50 per jaar. Deze toestand duurde ongeveer tot het einde der Fransche overheersching, toen met de intrede van vreedzamere tijden, maar ook met de vermindering van de hoogeschoolen ~~het~~ tijdvak der rustige ontwikkeling begon. De Hongaren hebben zich als het ware onbewust in deze strijd gemengd, en zich geschaard aan de zijde van Voetius, die deze hulp zonder aarzeling aannam. Uit de goede verstandhouding tusschen hem en hen groeide de geprivilegieerde positie, die reeds zonder twijfel in het midden der XVII. eeuw bestond. De officiële bevestiging hiervan vinden wij echter voor het eerst in de XVIII. eeuw, nl. in de notulen van de Vroedschap.¹³ Volgens de daarin voorkomende gegevens kregen de Hongaren de vrijheid, om bij een professor naar eigen keuze college te loopen, zonder college geld te betalen (d.i. zij behoeften zich niet in de matricula te laten inschrijven!), zelfs zoolang hunne studie het vereischte. Het is bekend, dat de Hongaren ook aan andere universiteiten dikwijls geen collegegeld behoeften te betalen. B.v. zijn in de matricula der Groningsche hoogeschool bij vele namen van Hongaren de volgende aantekeningen te vinden: "Gratis inscriptus est, quia Hungarus" etc.¹⁴ Ondanks die vrijstelling moesten zij zich daar dus toch laten inschrijven. Maar in Utrecht was het geval geheel anders: van de Hongaren, wier aantal soms boven de 20 was, was er dikwijls niemand ingeschreven. En zoo hebben zij vaak 5, 6 of meerdere jaren college geloopt, en hebben in dezen tijd gedisputeerd of zijn gepromoveerd. Dat alleen de Hongaren deze geprivilegieerde positie mochten genieten, bewijst het feit, dat over het gratis studeeren van andere studenten in de notulen van de Vroedschap, van den Academische Senaat en van de Theologische Faculteit niets te vinden is. Doch dit privilege ten gunste van de Hongaren werd elk jaar weder verlengd.¹⁵ Ongetwijfeld is ~~in het einde der XVII. eeuw~~ het groote aantal der stipendia voor de Hongaren in het einde der XVII. en nog meer van het begin der XVIII. eeuw af ook een opmerkelijke aantrekkingskracht geweest. Doch het doel beoogd met het geven ~~van~~ dezer stipendia, uitgaande van Stad en Provincie, hangt - bij oprechte erkenning van offervaardigheid en ~~en~~ ware Christelijke liefde - nog steeds ten nauwste samen met den strijd om het aantal studenten op peil te houden. Volgens de notulen van de Vroedschap van 5 II. 1653 heeft ~~de Stadsraad~~ ^{zij} aan G. C. Komáromi, ter gelegenheid van zijn promotie, een gouden en een zilveren penning vereerd, opdat hij, zooals de motiveering luidt: "...in verre gelegen Lande de renomee deser Stadt

7
ende Academie gaet verbrijden." En diezelfde gedachte treedt in bijna ieder verzoekschrift ~~naar~~ naar voren, dat de professoren in de XVIII. eeuw om subsidie ten behoeve van de Hongaren uit naam van Academie aan de Stad en Provincie gezonden hebben.

Wat de Academie, als instituut aangaat, vormden hare beroemde professoren, als G. Voetius, P. Burman, J. Leusden, H. van Alphen, F.A. Lampe etc. en de strijd tusschen Utrecht (Voetius enz.) en Leiden (Coccejus enz.) een zeer groote aantrekkingskracht. Trouwens aan dezen strijd hebben ook onze, van uitnemende vaardigheid getuigende jongelieden, dikwijls opvallend actief deelgenomen. ¹⁶

Eindelijk moet ik nog een zeer belangrijke omstandigheid vermelden, nl. dat geen enkele van de Hollandsche hoogeschoolen zich zooveel en op zoo'n fraaie wijze heeft bemoeid met de zaken en gebreken van de Hongaarsche gereformeerde kerk, als juist de Utrechtsche. Onder de zwaarste geloofsvervolgingen hebben de Utrechtsche professoren alles, wat in hun vermogen was, gedaan, om de Hongaarsche predikanten van de banken der galeien te bevrijden. ¹⁷ Voor deze daad kunnen wij nooit dankbaar genoeg zijn. Na dezen zwaren tijd van beproeving snelden de professoren tijdens de stille, maar niet minder gevaarlijke verdrukking meermalen met "Hongaarsche Bijbels" de onder het zware kruis gebukte Hongaarsche gereformeerde kerk te hulp. ¹⁸ En toen om het geweldadige optreden van het Weensche hof en Jesuiten onze theologische hoogeschoolen aan de rand van ondergang geraakt waren, kwamen de hulpvragende brieven met broederlijk vertrouwen in de eerste plaats juist van de hier gestudeerde Hongaren tot de Academie (resp. tot de Theologische Faculteit) en ook tot enkele professoren. En zonder aarzeling gaven zij hun voorspraak in het belang der Hongaarsche gereformeerde kerk niet alleen bij de Vroedschap van Utrecht, maar zelfs bij de Staten-Generaal. Wij kunnen zeggen, dat de Hongaarsche gereformeerde kerk in de gansche XVII. en XVIII. eeuw gedragen werd mede door de zorgende liefde van de Utrechtsche Academie. Zij hielp haar niet alleen door politieke interventie, maar ook met aanzienlijken geldsteun. Hoeveel liefde, hoeveel goedheid en offervaardigheid! Het zou onbegrijpelijk geweest zijn, als de Hongaren niet juist Utrecht het meest zouden liefgekegen hebben. In hun gedichten, geschreven bij verschillende gelegenheden, bezongen zij de groote moederliefde der Academie, wier goedheid zij in velerlei vormen ondervonden hadden. Ieder van hen wist, dat het waar was, dat een uit de XVIII. eeuw gedateerd,

door een onbekende geschreven gedicht zegt:

"Ontvangt, omhelst met liefde, en koestert in haar schoot,
Den versten Vreemdeling, gelyk den Landgenoot."

En nu stellen wij de vraag: wie waren die Hongaarsche jongelieden, die aan de Utrechtsche Academie gestudeerd hebben? Ik ben er vast van overtuigd, dat op deze vraag nooit een volledig antwoord gegeven zal kunnen worden. Want de namen dergenen, die niet in de matricula zijn ingeschreven, kunnen wij voor 1776 ook slechts gedeeltelijk met de grootste moeite vaststellen. Zonder twijfel zijn er, ondanks al mijne nasporingen, nog vele namen te vinden in verschillende brieven, aantekeningen of andere herinneringen. Ik geloof, dat ik mij niet vergis, als ik het aantal der Hongaren, wiens namen in de hierop volgende lijst niet zijn opgenomen, ongeveer op 200 schat.

De naamlijst van aan Met betrekking tot de namen zijn in de de "Academie" gestudeerd eerste plaats de oude inschrijvingsboeken ¹⁹ hebben de Hongaren (matricula) authentiek. Deze zijn in 1886, ter gelegenheid van het 250 jarige bestaan der Academie, ook in druk verschenen, en van de lijsten, die over de Hongaarsche studenten zijn uitgegeven, is die het betrouwbaarst.

Bij het vaststellen van de namen der aan de Utrechtsche Academie gestudeerde hebbende Hongaren, moest ik er rekening mede houden (waarop ik reeds de aandacht gevestigd heb), dat de Hongaren, vanwege hunne bijzonder begunstigde positie, niet gedwongen waren om zich te laten inschrijven. Toch hadden zij dezelfde rechten, als diegenen, wier namen in de matricula voorkomen. ²⁰ Ja, er waren meerdere Hongaren in het geheel niet ingeschreven, ondanks het feit, dat zij jarenlang in Utrecht vertoefden en colleges volgden. De namen van de ingeschreven Hongaren kunnen wij uit de matricula vaststellen, terwijl wij van de namen van de niet ingeschrevenen reeds uit de eerste helft van de XVII. eeuw gegevens hebben. ²¹ Van 1776 af kennen wij die namen met zekerheid. Ik heb nl. in de herfst van 1933 het z.g.

"Album Hungarorum" gevonden, welks bestaan ik uit de resultaten van mijn nasporingen reeds vermoedde, en waarover ik bij het terugvinden van het Theologische Faculteitsboek de zekerheid verkreeg. Er is nl. bij de wisseling van dekanen herhaaldelijk sprake geweest (het eerst in 1785) van dit album, vermeld in de lijst van de overgegevene bescheiden. Helaas vond ik slechts een deel van dit album terug,

ongeveer met 65, door en over de Hongaren geschrevene en handelende brieven. Deze heb ik met nummers gemerkt en bij de toenmalige voorzitter van het Stipendium Bernardinum (Prof. Dr. A. Noordtzi) in bewaring gegeven. Wat is dit "Album Hungarorum?" Het bevat de namen (handtekeningen) dergenen, die van 1776 af tot 1829 toe in Utrecht gestudeerd hebben, dikwijls met de opgave van geboorte- of woonplaats, Collegium en datum van aankomst. Vele namen bevatten de in Utrecht gehoudene disputaties, verscheidene boeken, die in Utrecht zijn gedrukt, dagboeken en vriendenalbums. Bij het vaststellen van die namen moest ik van verschillende, dikwijls uit de zelfgestelde handtekeningen de beste uitzoeken. Daarom noem ik alle bronnen, die ik geraadpleegd heb, om te kunnen vergelijken. Het vaststellen der studiejaren bracht ook vele moeilijkheden met zich mede. In deze tijden was n.l. alles geheel anders, dan nu: er werden inschrijvingen gedaan in alle maanden van het jaar! Eindelijk heb ik deze vraag op de volgende wijze opgelost: bij de namen deel ik zooveel mogelijk de juiste data mede, en wel uit de matricula zonder () en uit andere bronnen tusschen (). De vetter gedrukte namen zijn van de ingeschrevene Hongaren, de cursief gedrukte van degenen, die zonder zich te hebben laten inschrijven aan de Academie gefrequenteerd hebben.

- 1635 Joannes Bényei Deák ²²
 Paulus Keserui Dajka ²²
 1643 ²³ Casparus P. Szepsi
 Joannes S. Kazai
 Joannes Tsaholczi Pastoris ²⁴
 1644 Nicolaus Szoboszlai
 Paulus Bogácsi
 Michael Korösi
 1645 Stephanus Sz. Waradi
 Stephanus F. Thokai
 Stephanus P. Czegledi
 Joannes S. Kazai ²⁵
 1645 Joannes Solti
 Stephanus S. Komáromi
 1646 Melchior Balo Batzoni (SS. Theol. Stud.)
 Nicolaus Somosi
 Petrus Kálnai
 Stephanus S. Komáromi ²⁶
 1647 Nicolaus Illyefalvi (Transylv.)
 Michael Sz. Székelyhidi
 Colomannus Justus (Transylv.)
 Stephanus Kapossi (SS. Theol. Stud.)
 Joannes H. Mikolai
 Andreas Briccius
 Petrus Szathmari Baka
 Samuel Lippai
 Stephanus Rathoni Breda
 1653 III Andreas Csehi
 VI. Melchior Balo Batzoni ²⁷
 VI. Petrus Kálnai ²⁸
 VI. Michael Tophaeus ²⁹
 VIII. Emericus Papai Páriz ³⁰
 VIII. Joannes Szolösi ³⁰
 VIII. Matthias Nógrádi ³⁰

- 1648 **Stephanus T. Peéri**
Joannes P. Gönczi (SS. Theol. Stud.)
Georgius Krizbai
Franciscus K. Fogarasi (Transylv.)
1649 **Joannes B. Siko** (Transylv.)
Matthias Ūrmenyi Patt
Franciscus Borsai (Debrecinus)
Petrus Szathmari Baka ³¹
Nicolaus Illyefalvi ³²
Joannes H. Mikolai ³³
1649 **Michael Hentes** (Debrecinus)
Daniel P. Vizkeleti
Alexander F. Vetési
Nicolaus M. Margithai (SS. Theol. Stud.)
Michael Várallyai (SS. Theol. Stud.)
Michael Thálliai (SS. Theol. Stud.)
Petrus Váshelyi (Transylv., SS. Theol. Stud.)
Georgius Pályi
Andreas Tarpai Sylvanus
Stephanus Vári (SS. Theol. Stud.)
Thomas Borsai Pető (SS. Theol. Stud.)
Joannes K. Nagykálnai
Casparus Datsi (Detsi) (SS. Theol. Stud.)
Basilus Szentlaszlói (SS. Theol. Stud.)
Samuel Enyedi
1650 **Joannes M. Enyedi** (SS. Theol. Stud.)
Joannes B. Siko ³⁴
1650 **Stephanus A. Szathmari**
Joannes Apátza Tsere (Transylv.)
Georgius C. Komáromi
Stephanus Gelei
Stephanus Némethi
Franciscus Borsai (Debrecinus) ³⁵
Thomas Borsai Pető ³⁶
Samuel Enyedi ³⁷
1651 **Paulus K. Diószeghi**
Nicolaus K. Hatházi
Joannes P. Somosi
Jacobus Alistali Farkas
Georgius C. Komáromi ³⁸
Stephanus A. Szathmari ³⁸
Samuel Enyedi ³⁹
Stephanus Gelei ⁴⁰
Stephanus Némethi ⁴¹
Colomannus Justus ⁴¹
Joannes B. Siko ⁴²
Michael S. Felsőbányai ⁴³
Joannes Apátza Tsere ⁴⁴
1652 **Joannes Filep**
Thomas P. Tiszabetsi
Michael Szepsi Latzko
Michael Buzinkai
Michael Báthori
Stephanus Horti (Transylvanus Claudiopolit-
tanus.-M.)
Casparus Miskolczi
Stephanus L. Váczai
Andreas Wilmányi
Casparus Batizi
Andreas Szepsi Korocz
Georgius C. Komáromi ⁴⁵
Stephanus A. Szathmari ⁴⁵
Samuel Enyedi ⁴⁵
Jacobus Alistali Farkas ⁴⁵
Joannes Váczai ⁴⁵
Nicolaus K. Hatházi ⁴⁶
Stephanus F. Némethi ⁴⁷
1653 **Casparus Miskolczi**
Andreas Kereszturi (SS. Theol. Stud.)
Stephanus B. Budai
Stephanus F. Némethi
Thomas Szentgyörgyi Tholnai (SS. Theol. Stud.)
David Szentgyörgyi (Siculo-Ungarus Transylva-
nus.-M.)
Joannes Pósházi

- | | | |
|------|---------------|--|
| | | Casparus Batizi ⁴⁸ |
| | | Georgius C. Komaromi ⁴⁹ |
| | | Joannes Apátza Tsere ⁴⁹ |
| | | Samuel Enyedi ⁵⁰ |
| | | Joannes P. Somosi ⁵¹ |
| 1654 | III. | Stephanus V. Betskeházi |
| | V. | Samuel Gelei |
| | VIII. | Andreas Demetei |
| 1660 | VIII. | Orban Érsekújvári |
| | VIII. | Michael P. Tatai |
| | VIII. | Paulus Kaposi |
| | VIII. | Ladislaus Gyöngyösi (Nobilis Ungarus.-M.) |
| | VIII. | Paulus Görgei |
| 1661 | (11.III.) | Jacobus Alistáli Farkas ⁵² (SS. Theologiae et Practicae id. temporis Philosophiae Studios.) |
| 1662 | | Joannes Pósa-házi ⁵³ |
| | | David Szentgyörgyi ⁵⁴ |
| | | Casparus Miskolczi ⁵⁵ |
| | | Joannes M. Bereghi |
| 1663 | | Stephanus Telkibányai ⁵⁶ |
| | (III., VIII.) | Paulus V. Kismarjai ⁵⁷ (SS. Theol. Stud.) |
| 1664 | (9.III.) | Michael Buzinkai |
| 1665 | (21.III.) | Thomas Szentgyörgyi Tholnai |
| | (22.III.) | Casparus Batizi |
| | (9.VIII.) | Joannes L. Madi |
| 1655 | II. | Matthias Szanthai (SS. Theol. Stud.) |
| | II. | Stephanus Tholnai (SS. Theol. Stud.) |
| | II. | Joannes F. Losonczi (Phil. ac SS. Theol. Stud.) |
| 1666 | II. | Stephanus M. Sellyei (Phil. ac SS. Theol. Stud.) |
| | II. | Joannes Szepsi (SS. Theol. Stud.) |
| | II. | Joannes Püspöki |
| | II. | Stephanus P. Szántai |
| | II. | Joannes H. Kaszoni |
| | II. | Franciscus P. Szaki (SS. Theol. Stud.) |
| | II. | Georgius T. Martonfalvi |
| | | Samuel Gelei ⁵⁸ |
| | | Paulus Görgei ⁵⁹ |
| | | Samuel Wáradí Köleséri ⁶⁰ |
| | | Ladislaus Gyöngyösi ⁶⁰ |
| | | Joannes Pósa-házi ⁶¹ |
| | | Michael P. Tatai ⁶² |
| 1656 | V. | Gregorius Hernadnémeti |
| | V. | Andreas Liszkai |
| | VII. | Paulus P. Jászberényi |
| | VII. | Martinus Z. Rimaszombathi |
| | VII. | Stephanus Harsanyi |
| | VIII. | Michael Dobrai (Phil. Stud.) |
| | IX. | Michael Pályi |
| | IX. | Paulus Fogarasi (SS. Theol. Stud.) |
| | | Franciscus P. Szaki ⁶³ |
| 1668 | | Joannes Korösnadányi Nadányi ⁶³ |
| 1669 | | Ladislaus Gyöngyösi ⁶³ |
| 1670 | | Samuel Samarjai ⁶³ |
| | | Andreas Ternyei ⁶³ |
| | | Stephanus P. Szántai ⁶⁴ |
| | | Joannes F. Losonczi ⁶⁴ |
| | | Georgius T. Martonfalvi ⁶⁴ |
| | | Paulus Görgei ⁶⁴ |
| | | Samuel Gelei ⁶⁵ |
| 1657 | | Michael Dobrai ⁶⁶ |
| | | Samuel Samarjai ^{66 on 67} |
| | | Casparus R. Enyedi ⁶⁸ |
| | | Ladislaus Gyöngyösi ⁶⁹ |
| 1658 | | Michael Dobrai ^{66 on 70} |
| | | Samuel Samarjai ⁶⁶ |
| | | Joannes P. Debreceni ⁷¹ |
| 1672 | | Joannes Korösnadányi Nadányi ⁷¹ |
| | | Casparus R. Enyedi ⁷¹ |
| | | Nicolaus J. Técsi ⁷¹ |
| | | Joannes Gunesch ⁷² |
| 1674 | 22.I. | Valentinus Kereszturi ⁷³ |
| 1676 | | Georgius T. Martonfalvi ⁷⁴ |
| | | Petrus P. Tsedreghi ⁷⁴ |

- 26.VIII. **Stephanus Rimaszombathi** (SS. Theol. Stud.)
 5.X. **Franciscus Szendrei** 75 *nomine religionis.*
 6.X. **Stephanus Tholnai** 75
 5.XI. **Franciscus P. Száki** 76
 1677 **Ladislau Gyöngyösi** 77
 1659 **Michael Dobrai** 66
 Samuel Samarjai 66
 Andreas Halmi Suho 78
 1660 **Michael Dobrai** 66
 Daniel Samarjai 66
 Casparus R. Enyedi 79
 Ladislau Gyöngyösi 80
 Valentinus Kereszturi 80
 Georgius Némethi 80
 1661 **Michael Dobrai** 66
 Samuel Samarjai 66
 1662 **Franciscus P. Száki** 81
 Samuel Samarjai 81
 Nicolaus Bethlen, Graaf 82
 Paulus Csernaton 82
 1663 **Nicolaus Bethlen, Graaf** 82
 Paulus Csernaton 82
 1664 **Stephanus Szecei** 84
 1665 **Stephanus Szathmari Eszéki**
 Jacobus Csuzi Cseh
 Joannes Papai Lenth
 Michael Szathmarnémethi
 Michael Sarföy
 Stephanus B. Wessprémi
 Joannes Dadai 85 (Transylv.)
 1666 **Gerhardus Kabai**
 Joannes Dadai
 Stephanus Szönyi (Pannon.)
 Stephanus Teremi
 Matthias Waradi (Transylv.)
 Martinus Szilágyi
 Stephanus Bathori
 Stephanus Sziraki
 Stephanus Szathmari Eszéki 86
 Michael Sarföy 87
 Stephanus B. Wessprémi 87
 Andreas Szathmari 87
 Michael Szathmarnémethi 88
 Michael N. Sarospataki 89
 Stephanus K. Dioszeghi 90
 1667 **Andreas Liszkai**
 Matthias Waradi
 Stephanus Szönyi 91
 Stephanus Liszkai 91
 Martinus Szilágyi 92
 Paulus F. Csékei 92
 Stephanus Bathori 92
 Stephanus Teremi 93
 1668 **Michael Szoboszlai** 94
 1669 **Georgius Tatai Kovács** (Pannon.)
 1670 **Joannes Modori Martius** (Pannonius Nobilis.-M.)
 Joannes K. Fogarasi 95
 Joannes Enyedi 95
 Georgius Szigethi 95
 Georgius Tatai Kovács 96
 Joannes Mezölaki 97
 1671 **Daniel Tiszavarsányi**
 Joannes Horvati
 Franciscus Otrokocsi Főris
 Michael P. Panyoki
 Petrus Selyki (Transylv.)
 Stephanus Sarospataki (Transylvano-Ungarus
 de Kolosvár.-M.)
 Joannes Modori Martius 98
 1672 **Stephanus Sarospataki** 99
 Petrus Selyki 99
 Stephanus N. Gyöngyösi 100
 Franciscus Otrokocsi Főris 101
 1674 22.X. . . . **Joannes R. Beszerményi**
 1676 **Georgius G. Dioszeghi** (SS. Theol. Stud.)
 Michael Tokaji Almási (SS. Theol. Stud.)

- 26.VIII. **Stephanus Rimaszombathi** (SS. Theol. Stud.)
5.X. **Gabriel Nánási** (Exul nomine religionis.)
6.X. **Petrus K. Váshelyi**
5.XI. **Joannes P. Rozgonyi**
1677 **Andreas Vervölgyi** (Sylvano-Ungarus.-M.)
(9.IX.) **Michael Tokaji Almási** ¹⁰¹
(9.IX.) **Josephus Nagyari** ¹⁰¹
Georgius G. Diószeghi ¹⁰²
(28.IX.) **Franciscus Otrókocsi Főris** ¹⁰²
Paulus Lisznyai ¹⁰²
Stephanus Rimaszombathi ¹⁰²
Michael Báthori Komáromi ¹⁰²
(30.X.) **Stephanus Sylvanus Zilahi** ¹⁰²
1710 (17.VII.) **Stephanus Marosvásárhelyi** ¹⁰²
Franciscus O. Kabai ¹⁰²
Joannes Szenczi ¹⁰²
(10.IX.) **Joannes Kozma** (Debrecinus) ¹⁰²
(18.X.) **Gabriel Nánási** ¹⁰³
1678 **Franciscus O. Kabai**
Stephanus Sylvanus Zilahi (SS. Theol. Stud.)
Samuel Hodosi (Debrecinus) Stud.)
Joannes Kozma (Debrecinus)
1711 **Georgius G. Diószeghi** ¹⁰⁴
1712 **Georgius Tornyai** ¹⁰⁵
1713 **Joannes Szathmari** ¹⁰⁵
Gabriel Nánási ¹⁰⁶
1679 **Paulus D. Kecskeméti**
Georgius Tornyai
Joannes S. Kecskeméti
1714 **Joannes P. Rozgonyi** ¹⁰⁷
1680 **Georgius S. Danyadi** ¹⁰⁸
1715 **Stephanus Rimaszombathi** ¹⁰⁸
Stephanus Nánási ¹⁰⁸
Samuel Szathmarnémeti ¹⁰⁹
1681 **Stephanus Rimaszombathi** ¹¹⁰
1682 **Abrahamus Gruber** (Sopronio-Pannonus.-M.)
1718 **Joannes Tsétsi** ¹¹¹
1683 **Samuel Kaposi** (Rimaszombatino-Ungarus.-M.)
Joannes Tsétsi ¹¹¹
1684 **Samuel Kaposi** ¹¹²
Joannes Tsétsi ¹¹¹
1688 (14.25.XII.) **Nicolaus Apáthi** ¹¹³
1689 **Martinus Zadorfalvi** ¹¹⁴
Nicolaus Misztótfalusi Kis ¹¹⁴
1692 **Gregorius Füleki Horváth**
Samuel Pastoris (Váradino-Hungarus.-M.)
Stephanus H. Szokolyai (Pannon.)
Michael Buzinkay (Ex Sárospatak.-M.)
1693 **Andreas Teutsch** (Schaesburgensis Saxo-
Transylv.-M.)
Stephanus Wespřemi (Transylv.)
Michael Buzinkay ¹¹⁵
Stephanus Zentelki ¹¹⁶
1696 ¹¹⁷ **Paulus Szombati** (Rimaszombatino-Ungarus.-M.)
1698 **Joannes Pelschücz** (**Pelsöcz**)
1699 **Joannes Pelschücz** (**Pelsöcz**) ¹¹⁸
Matthias Thalabai ¹¹⁸
Michael N. Solymosi ¹¹⁸
1723 **Joannes E. Wespřemi** ¹¹⁸
Stephanus Szederkenyi ¹¹⁸
Stephanus R. Szombati ¹¹⁸
1700 ¹²⁰ **Joannes Patai Balog** ¹¹⁹ (Transylv.)
1701 (VII., VIII.) **Georgius Bonyhai** ¹²¹
1705 9.V. **Stephanus P. Patai**
16.V. **Matthias Szepsi** ¹²²
Gregorius Wespřemi
1706 **Nicolaus Tsekei**
Andreas Czeglédi
1708 **Martinus Almási** (Ex Comitatu Tornensi.-M.)
1724 **Joannes Nemethi**
Beniamin Almási (Transylv.)
Stephanus Almási (Transylv.)
1709 **Joannes Albrich** (Coronensis Transylvanus.-M.)
Michael Tetsi (SS. Theol. Stud.-Hungarus
Marmaticus.-M.)
Beniamin Almási ¹²³

- 1720 Martinus Almasi ¹²⁴
 Joannes Nemethi ¹²⁴
 Stephanus Almasi ¹²⁵
 (IX., X.) Joannes Szkarosi ¹²⁵ (SS. Theol. Cand.)
 (9. IX.) Stephanus Naszályi ¹²⁶
 (9. IX.) Petrus Jenei ¹²⁶
 Joannes Tsétsi ¹²⁶
 (28. IX.) Petrus Almasi ¹²⁶ (Hungarus Cassoviensis ex
 inclyto Comitatu Aba-ujva-
 riensi.-M.-SS. Theol. Stud.)
 Michael Szathmári ¹²⁶ (SS. Theol. et Phil. Stud.)
 (30. X.) Joannes Dallyai Was ¹²⁶
 1710 (17. VII.) Petrus Almasi
 Joannes Tsétsi
 1720 Michael Szathmári
 (10. IX.) Michael Tétsi ¹²⁷
 (15. VI.) Stephanus Naszályi ¹²⁷
 (18. V.) Stephanus N. Enyedi ¹²⁷
 (11. III.) Georgius Szigethi Gyula ¹²⁷ (SS. Theol. Stud.)
 (10. III.) Josephus Deaki ¹²⁷ (SS. Theol. Stud.)
 (IX.) Joannes Dallyai Was ¹²⁷
 1711 Joannes Tsétsi ¹²⁸
 1712 Samuel Szentgyörgyi ¹²⁹
 1713 Samuel Szentgyörgyi
 Andreas Pöböl
 Andreas B. Munkátsi
 1727 (III., IV., V.) Georgius M. Sertzi
 Martinus Szilagy ¹³⁰
 1714 Samuel Dabi
 (10. IV.) Georgius K. Wetsei
 1715 Petrus Szentpeteri
 Stephanus Mihályi
 (17. V.) Michael Rapóti Pap ¹³¹
 1716 Michael Rapóti Pap ¹³¹
 1717 Joannes Lapidenus ¹³²
 1718 Gregorius Nagymihályi (Hungarus Peregrinus.-M.)
 1720 Zes Hong. Stud. (NPSU 6. III., Vroed-
 schap 5. V.)
 1721 Joannes T. Szikszai (V.D.M. Hungarus, Patria
 Szikszó in Comitatu
 Aba-Ujvariensi.-M.)
 Ambrosius Kerek (Debrecen.-M.)
 Joannes Kovács (V.D.M.-Debrecen.-M.)
 Andreas Csatari Felvinczi
 Zes Hong. Stud. (NPSU 19. II.)
 1722 Stephanus Szentjóni (Debrecen.-SS. Theol.
 Stud.-M.)
 Israel Marosi (Debrecen.-M.)
 Samuel Makkay (Transylvano-Claudiopolitanus.-M.)
 Joannes Miskolczi (Pannon.)
 Franciscus Jösvai ¹³³
 1730 Andreas Ujvári (Ex Collegio S.-Patak, patria
 Szikszó.-M.)
 Stephanus Ketskemeti (Madino-Hungarus ex
 superiori Hungaria.-M.)
 Joannes T. Szikszai ¹³⁴
 Joannes Kovács ¹³⁴
 1723 Georgius Pataki (Transylvano-Hungarus
 Albajulianus.-M.)
 Gregorius Dömsödi
 Michael Krizbai Desö (Transylv.)
 Franciscus Jösvai
 Stephanus P. Polgári (Debrecen.-M.)
 1731 Michael Debreceni
 Joannes Báthori Ferge
 Andreas Guthi ¹³⁵
 Elf Hong. Stud. (NPSU 20. I.); resp.
 Dertien Hong. Stud. (Vroedschap 14. VI.)
 1724 Stephanus Jeremias
 Michael Donga (Debrecen.-M.)
 1732 Michael Ketskemeti Deak (Debrecen.-M.)
 Joannes Causai (Ketskemethino-Hungarus.-M.)
 Petrus K. Vázarhelyi
 Stephanus Vázarhelyi Töke (Transylv.)
 Michael Füredi

- Andreas Guthi¹³⁵
Negen Hong. Stud. (NPSU 27.I.)
- 1725 Gregorius Lovasi
Ladislaus Csokonai
Stephanus Sz. Czeglédi
Stephanus Dioszeghi (Debrecen.-SS.Theol.
Stud.-M.)
- 1733 Joannes Nánai
~~Joannes M. Szentgyörgyi~~
Joannes M. Szentgyörgyi
Stephanus Vásárhelyi Töke¹³⁶
Gabriel Zagoni (Transylv.)
Georgius Janosi
Andreas Guthi¹³⁵
Sigismundus L. Sövényfalvi¹³⁷
- 1726 Joannes Polgari
Joannes Csuzi Cseh (SS. Theol. Stud.)
Joannes Peleskei
Joannes Bathori Gere
Andreas Guthi¹³⁵
Gabriel Zagoni¹³⁸
Stephanus Körösi (SS. Theol. Stud.)
Joannes Nagy (Hung. Jaurin.-SS.Theol. Stud.)
Joannes Vetsei
Stephanus Dioszeghi¹³⁹
Georgius Janosi¹⁴⁰
? Szathmári¹⁴¹
- 1727 (III., IV., V.) Michael Kápolnási
Daniel Peetsi (Jaurin. Ungar.)
Joannes Watay (SS. Theol. Stud.)
(10.IV.) Joannes Kádártai
(29.V.) Michael Földesi
1735 (27.V.) Sigismundus N. Radnótfáy (Transylv.)
Stephanus Dioszeghi¹⁴²
Andreas Guthi¹³⁵
(10.III.) Joannes Csuzi Cseh¹⁴³
Elf Hong. Stud. (Vroedschap 15.IX.)
- 1728 Samuel Némethi (Debrecen.-M.)
Stephanus Debreceni
Andreas Szentmiklósi
Andreas Kármán (Losonc)
Daniel M. Joannes Perliczi (Caesareoforens.
Hungarus.-M.)
Sigismundus N. Radnótfáy¹⁴⁴
Twaalf Hong. Stud. (NPSU 22.I.)
- 1729¹⁴⁵ Stephanus Sarkány
Michael Megyaszai
Stephanus Bölcsi
Alexander P. Szathmári (Transylv.)
Joannes Wiszlai
Sigismundus Szathmári Pap¹⁴⁶ (Transylv.)
Zeventien Hong. Stud. (Vroedschap 17.X.)
- 1730 Stephanus Széki¹⁴⁷ (Transylv.)
Martinus Banhorvati
Samuel Endredi
Michael Szentesi
1737 Joannes Kabai (Debrecen.-M.)
Joannes Simontornyai
Joannes Szentpeteri (Debrecen.-M.)
Jacobus Jantso
Sigismundus Szathmári Pap
Sigismundus Erősei
Paulus Óri Fülöp
Michael Dusitza (Sárospatak.-M.)
1731 Alexander Enyedi (de Nagybánya) (SS.Theol.Stud.)
1738 Samuel Wearesmarti (Debrecen.-M.-SS.Theol.
Stud.)
Andreas Domány
Georgius Szikszai (debrecen.-M.)
Elf Hong. Stud. (NPSU 1.III.);resp.
Negen Hong. Stud. (Vroedschap 22.X.)
- 1732 Stephanus Mező (Szikszó.-M.)
Joannes Berzetei (Sárospatak.-M.)
Samuel Kállai¹⁴⁸ (Debrecen.-M.)
Georgius Földesi Nagy

- Joannes Putnoki (Minister Evang. Jesu.-M.)
 Tien Hong. Stud. (NPSU 30.I.); resp.
 Elf Hong. Stud. (Vroedschap 6.X.)
- 1733 Emericus Pétzely
 Joannes Fay
 Andreas Csuzi (Debrecen.-M.)
 Valentinus Nagyszegi (Debrecen.-M.)
 Daniel Ujfalusi (Debrecen.-M.)
 Petrus Szoboszlai
 Petrus Lovasi
 Samuel Egyházi
 Michael Molnar
 Joannes Solymosy
 Matthaeus Fogarasi (Transylv.)
 Georgius Tokay
 Stephanus Nagy
 Michael Körösi 149
 Joannes Waradi 150
- 1734 Martinus Zagoni (Transylv.)
 Michael Seres (Debrecen.-M.)
 Stephanus Földesi (Debrecen.-M.)
 Samuel Szathmari Orban (Ex ill. Collegio
 Debrecinensi.-M.)
 Joannes Solymosy 151
 Georgius Tokay 152
 Petrus Szoboszlai 152
 Stephanus Nagy 152
 Stephanus Edelényi 152
 Gabriel Wajai 153 (Transylv.)
 Andreas Szathmari 153 (debrecen.)
 Twaalf Hong. Stud. (NPSU 25.II.)
- 1735 Sigismundus Borosnyai (Transylv.)
 Ladislaus Baktsi 154 (Transylv.)
 Stephanus Sároci 155 (Debrecen.-M.)
 Gregorius Szombati 155 (SS. Theol. Stud.)
 Franciscus Peremartoni 155 (Debrecen.-M.)
 Stephanus Szöke 155
 Martinus Bagoši 155
 Samuel Szathmari 156
 Andreas Szathmari 156
 Samuel Hevessi 156
 Samuel Domsödi 156
 N(icolaus?) Reth 157 (Transylv.)
- 1736 Martinus Abats (Transylv.)
 Franciscus Peremartoni
 Georgius Szentpéteri (Natione Hungarus. ~~Pannon.~~
 Canonicus.-M.)
- 1747 Joannes Marosi (Debrecen.-M.)
 Gregorius Szombati
 Michael Szendi (Debrecinus) (Szikszó.-SS.Theol.
 Stud.)
 Sigismundus Borosnyai 158
 Joannes Markusfalvi Gaál (Transylv.)
 N(icolaus?) Reth 157
 Dertien Hong. Stud. (NPSU 15. III.)
1737. Franciscus I. Lisznyai (Transylv.)
 Joannes Markusfalvi Gaál
 N(icolaus?) Reth 157
 Georgius Maróthi 159 (SS. Theol. Stud.)
 Albertus Szecei 159
 Jonas Szentpéteri Tseh 159 (Pannon. Losoncinus.-M.)
 Georgius Wespriemi 159
 Josephus Marton 159
 Tien Hong. Stud. (NPSU 6.III.)
- 1738 Petrus Tzegledi 160 (Debrecen.-M.)
 Jonas Szentpéteri Tseh 160
 Martinus Zelizi (Debrecen.-SS.Theol. Stud.)
 Stephanus Motsi (SS. Theol. Stud.)
 N(icolaus?) Reth 157
 Gregorius Wetsei 161 (Debrecen.-M.)
 Stephanus Motsi 161
 N(icolaus?) Reth 157
 Joannes Hajdu (SS. Theol. Stud.)
 Petrus Tzegledi 164
 Jonas Szentpéteri Tseh 164
- 1739

- 164
- Martinus Ormányi (Claudiopolitano-Transylvanus. Phil. et SS. Theol. Stud.)
- 1730 Elf Hong. Stud. (Vroedschap 5.X.)
- 1740 Petrus Janki¹⁶¹ (Debrecen.-M.)
 N(icolaus?) Reth¹⁵⁷
 Michael Székelyhidi Nethlebius (Transylv.)
 Stephanus Losontzi¹⁶⁶
 Petrus Tzegledi¹⁶⁷
 Gregorius Wetsei¹⁶⁸
 Stephanus Mötzi¹⁶⁹
 Samuel Szilagyi¹⁷⁰
 Stephanus Kardos¹⁷⁰ (SS. Theol. Stud.)
 Denetrius Kulin¹⁷⁰
 Joannes Losonczi¹⁷⁰
- (XII.)
- 1741 Dertien Hong. Stud. (NPSU 17.II.)
 Andreas Kabai (Ex oppido Kaba.-M.)
 Joannes Maklári (Ex Jászberény oriundus.-M.)
 Joannes Mihályi (Oriundus ex oppido Cseghe.-M.)
 Andreas Kevi¹⁷¹ (Debrecen.-M.)
 Stephanus Kardos
 Georgius Mindszenti (Debrecen.-SS. Theol. Stud.)
 Paulus Földesi Nagy
 Stephanus Szigethi Gyula¹⁷²
 N(icolaus?) Reth¹⁵⁷
- (IV.)
- 1742 Zestien Hong. Stud. (NPSU 1.III.); resp.
 Tien Hong. Stud. (Vroedschap 16.X.)
 Georgius Szondi
 Georgius Szilagyi
 Michael Medjaszoi
 Andreas Kevi¹⁷³
 Balthasar Kondor (SS. Theol. Stud.)
 Michael Polgári¹⁷⁴
 Joannes Szönyi
 Michael Kondor
 N(icolaus?) Reth¹⁵⁷
 N(icolaus?) Reth¹⁵⁷
- 1743 Michael Polgári¹⁷⁵
 Stephanus Banyai¹⁷⁵ (SS. Theol. Stud.)
 Tien Hong. Stud. (Vroedschap 18.XI.)
- (II.)
- 1744 Andreas Marosi (Hungarus S. Sz. Peteriensis.-M.)¹⁷⁶
 Georgius Györkei
 Georgius O. Eöri
 Samuel Onady
 N(icolaus?) Reth¹⁵⁷
- 3.VII:
- 1745 Josephus Zoltán (Transylv.)
 N(icolaus?) Reth¹⁵⁷
- 1747 Josephus N. Dantshazy (Debrecen.-M.)
 Joannes Almasi¹⁷⁷ (SS. Theol. Stud.)
 Franciscus Bartók¹⁷⁷ (Jur. Stud.)
 Joannes Foris¹⁷⁷ (SS. Theol. Stud.)
 Joannes Genersy¹⁷⁷ (Med. Stud.)
 Stephanus Paldi¹⁷⁷ (Phil. Stud.)
 Stephanus Soos¹⁷⁷ (SS. Theol. Stud.)
- 1.V.
- 1748 Zeven Hong. Stud. (NPSU 27.IV.); resp.
 Elf Hong. Stud. (Vroedschap 9.X.)
 Nicolaus David (SS. Theol. Stud.)
 Joannes Foris
 Stephanus Regétzi (SS. Theol. Stud.)
 Stephanus Soos
 Ludovicus Domokos (Debrecen.-M.)
 Stephanus Kuthy (Tasino-Hungarus.-M.)
 Stephanus Paldi
 Joannes Ferentzi¹⁷⁸
 Joannes Sutha¹⁷⁸
 Joannes Komaromi¹⁷⁸
 Joannes Szalantzi¹⁷⁹ (SS. Theol. Cand.)
- VIII.
- 1749 Stephanus Wiszlai (Debrecen)
 Josephus Körösi Huszti (Transylv.)
 Michael Huszar (Transylv.)
 Josephus Papai
 Georgius Matoltsi (Debrecen.)
 Joannes Gondán
 Stephanus Némethi (Debrecen.)

- Joannes Szalántzi ¹⁷⁹
 Stephanus Paldi ¹⁸⁰
 1750 17.IX. Andreas Wiszollyi Barány ¹⁸¹ (Transylv.)
 Georgius Szalai
 Joannes Bibarczfalvi Szabó (Transylv.)
 Andreas Sárkány (Abituri Cal. Jun.-M.)
 Stephanus Tot
 Joannes H. Szöllösi
 Stephanus Dioszegi Török (Debrecen.-M.)
 Franciscus Székely ¹⁸³
 Stephanus Bereti (Die 23 Junii abiturus.-M.)
 Joannes Szalántzi (Qui sub exitum mensis
 Aug. 1748 huc pervenerat.-M.)
 1756 7.VIII. Samuel Dancshazi Nagy (SS. Theol. Stud.)
 28.VIII. Martinus Száz (Debrecen.-SS. Theol. Stud.)
 28.VIII. Josephus Budai (Debrecen.-SS. Theol. Stud.)
 X. Joannes Sarvari (Debrecen.-SS. Theol. Stud.)
 Joannes Batori (Debrecen.-SS. Theol. Stud.,
 advenire ineunte Oct.-M.)
 Andreas Wiszollyi Barany (17 Sept. 1749 ad-
 venerat.-M.)
 8.IX. Gabriel Jantsó ¹⁸⁴ (Transylv.)
 8.IX. Ladislaus Baktsi ¹⁸⁴ (Transylv.)
 Stephanus Paldi ¹⁸⁰
 1751 Gabriel Jantsó (Anno 1750 die 8 Sept. huc ad-
 venit, die 13 Julii 1751 abiit.-M.)
 Ladislaus Baktsi (Anno 1750 die 8 Sept. huc
 advenit, die 13 Julii 1751 abiit.-M.)
 1757 Stephanus Paldi (Hungarus ex Transylvania,
 venit in hanc Academiam A.
 1747 l. Maji, abiturus mense
 Julio 1751.-M.)
 16.VII. Joannes Czire (SS. Theol. Stud.-Debrecen.-M.)
 24.VII. Emericus Soos (SS. Theol. Stud.-Debrecen.-M.)
 21.VIII. Josephus Dosa (Transylv.)
 21.VIII. Martinus Bányai (Transylv.)
 1758 22.IX. Michael Waradi
 27.IX. Stephanus Szalai (Nob. Hungarus SS. Theol. et
 Med. Stud.-M.)
 27.IX. Joannes Kádár (Debrecen.-SS. Theol. Stud.-M.)
 24.IX. Joannes Szentpéteri Tseh (SS. Theol. Stud.-
 Pannonio-Loconcinus.-M.)
 21.X. Samuel B. Szabó (Transylv.)
 3.X. Stephanus Szilagyí (Transylv.)
 Franciscus Székely
 Josephus Benko
 1759 Joannes Szalántzi ¹⁸⁵
 Samuel Komaromi ¹⁸⁵
 1752 22.VIII. Georgius Vatai
 12.IX. Nicolaus Tunyogi
 12.IX. Stephanus Szentsimoni (Transylv.)
 16.IX. Stephanus Szathmari (Transylv.)
 16.IX. Sigismundus Eperjesi (Transylv.)
 1760 Stephanus ~~Bara~~ Bara (Transylv.)
 Georgius Joannes Generay (Hungaria Ortus.-M.)
 Franciscus Tsutak ~~Bara~~ (Transylv.)
 Franciscus Szöts (Transylv.)
 1753 Stephanus Waali
 13.VII. Franciscus Kolmar
 (13.VII.) Samuel Kolosvari
 1761 Abrahamus Szathmari
 Gregorius Borsa ¹⁸⁶
 Samuel Komaromi ¹⁸⁷
 Joannes Szentpéteri ¹⁸⁷
 Franciscus Szöts ¹⁸⁷
 Georgius Vatai ¹⁸⁷
 Josephus Benko ¹⁸⁸
 1754 Stephanus Wessprémi (Pannon.)
 10.XI. Joannes Ikafalvi (Transylv.)
 10.XI. Stephanus H. Desi (Transylv.)
 10.XI. Franciscus Csepeli (Debrecen.-M.)
 10.XI. Stephanus Mátyus (Transylv.)
 Joannes Szentpéteri ¹⁸⁹
 Stephanus Waali ¹⁸⁹
 Samuel Kolosvari ¹⁸⁹

- 1762 Stephanus Wasvári ¹⁸⁹
Franciscus Kolmar ¹⁸⁹
Gregorius Borsa ¹⁹⁰
- 1755 Franciscus Kolmar ¹⁹¹
(12.IX.) Joannes Bekes ¹⁹¹
(28.IX.) Michael Balog Soós ¹⁹¹ (Arabonia Pannonius .-M.-
Comit. Sempleniensi.)
- 1763 (4.VII.) Gregorius Kopolyi ¹⁹¹ (Comit. Wespremiensi.)
(22.VIII.) Joannes Szentgyörgyi ¹⁹¹ (Comit. Komáromiensi.)
Samiel Kolosvári ¹⁹¹
Stephanus Matyus ¹⁹¹
(17.IX.) Michael Benko ¹⁹¹
Stephanus Wesspremi ¹⁹¹
- 1756 Samuel Kolosvári ¹⁹²
Franciscus Kolmar ¹⁹²
Joannes Szentgyörgyi ¹⁹²
Samuel Pataki ¹⁹² (Transylv.)
Gabriel Krizbai Deso ¹⁹²
Colomannus Borctas (?)
(20.IX.) Petrus Pétsy ¹⁹² (Transylv.)
Stephanus Halmi ¹⁹²
Michael Balog Soós ¹⁹²
Stephanus Wesspremi ¹⁹³
Stephanus Matyus ¹⁹⁴
Michael Benko ¹⁹⁵
(12.X.) Joannes Kalotsanyi ¹⁹⁵ (SS. Theol. Stud. e Collegio
Debrecinensi.-M.)
- (19.X.) Samuel Dombi ¹⁹⁵
- 1757 Michael Balog Soós ¹⁹⁶
Petrus Pétsy ¹⁹⁶
Samuel Pataki ¹⁹⁶
Joannes Kalotsanyi ¹⁹⁶ (Transylv.)
Samuel Dombi ¹⁹⁶
(9.IX.) Ladislaus Paál ¹⁹⁶
(9.IX.) Martinus Hanka ¹⁹⁶
(23.IX.) Joannes Herepei ¹⁹⁶
- 1758 Samuel Dombi
Petrus Pétsy
Samuel Pataki
Michael Balog Soós ¹⁹⁷
Joannes Kalotsanyi ¹⁹⁷
Joannes Bodolki ¹⁹⁷
Colomannus Nagy ¹⁹⁷
Samuel Szentgyörgyi ¹⁹⁷ (E Colleg. Saros-Patakiensi.
-M.)
- (IX.) Ladislaus Paál ¹⁹⁷
- 1759 Samuel Szentgyörgyi
Joannes Kalotsanyi
Franciscus László (de Dálnok) (Transylv.-SS.
Theol. Stud.)
- (IX.) Michael Balog Soós ¹⁹⁸
(7.IX.) Petrus Pétsy ¹⁹⁸
(12.IX.) Adamus Balog ¹⁹⁹
Stephanus Somodi ²⁰⁰
1760 Franciscus László ²⁰¹
Stephanus Somodi ²⁰²
Joannes Benedek ²⁰¹ (Transylv.)
Samuel Thordai ²⁰¹
Michael Szappanos ²⁰²
Stephanus Farkas (Hungarus Jauriensis.-M.)
Michael Polgári ²⁰³
- 1761 Joannes Benedek ²⁰³
Michael Polgári ²⁰³ (Transylv.-Med. Stud.)
Stephanus Farkas ²⁰⁴
Michael Szappanos ²⁰⁴
Joannes Molnár ²⁰⁴
Josephus Kováts ²⁰⁴ (Theol. Stud.)
Simon Borosnyai Lukács ²⁰⁴ (Theol. Stud.)
Paulus I. Deáki ²⁰⁴ (Theol. Stud.)
Andreas Kármán ²⁰⁴
Georgius Werestói ²⁰⁴
Joannes Szikszai ²⁰⁴
Michael Nagy ²⁰⁵
Daniel Püspöki ²⁰⁵
Franciscus László ²⁰⁶
- 1770 18.VI.

- 1762 ²⁰⁷ Joannes Benedek
Stephanus Farkas
1771 Michael Polgari ²⁰⁸
Michael Nagy ²⁰⁸
Daniel Püspöki ²⁰⁸
(8.VIII.) Franciscus Thuri ²⁰⁸
Michael Tunyogi ²⁰⁸
Tien Hong. Stud. (NPSU 13.I.)
- 1763 Daniel Püspöki ²⁰⁹
Gabriel Zagoni ²⁰⁹ (Transylv.)
Michael Tunyogi ²⁰⁹
Franciscus Thuri ²⁰⁹
Gabriel Öri Fülepi ²⁰⁹
Samuel Dálnoki Nagy ²⁰⁹
Georgius Szikszai ²⁰⁹
Martinus Tombori ²⁰⁹
- 1764 Gabriel Zagoni
Gabriel Öri Fülepi ²¹⁰
Paulus Kökenyesdi ²¹⁰
Stephanus Tukats (Juhász?) ²¹⁰
Franciscus Thuri ²¹⁰
Samuel Dálnoki Nagy ²¹⁰
Michael Balog Soos ²¹⁰
Georgius Janossi ²¹¹
Georgius Szikszai ²¹²
- 1765 Gabriel Öri Fülepi
Franciscus Thuri ²¹³
(24.VIII.) Paulus Eöthvös ²¹³
(14.V.) Stephanus Lisznyai Intze ²¹³
(19.IX.) Michael Polgari ²¹³
Georgius Szikszai ²¹²
Zes Hong. Stud. (NPSU 13.II.)
- 1766 Michael Balog Soos
Franciscus Thuri ²¹⁴
Franciscus Kis ²¹⁴
Michael Polgari ²¹⁴
Paulus Eöthvös ²¹⁴
- 1767 Michael Polgari ²¹⁵
Samuel Ercsei ²¹⁵
Gregorius Dalosy ²¹⁵
Joannes Dombi ²¹⁵
(IX.) Michael Pap ²¹⁵ (SS. Theol. et Ling. Occ. Stud.)
Stephanus Veress ²¹⁵
Michael Balog Soos ²¹⁶
G(abriel?) Bakoss ²¹⁷
(IX.) Josephus Zoltan ²¹⁷ (Med. Stud.)
- 1768 Michael Polgari ²¹⁸
(IX.) Alexander Boka ²¹⁹ (SS. Theol. Stud.)
Michael Pap ²¹⁹
(IX.) Ladislaus Csernak ²¹⁹ (SS. Theol. ac Phil. Stud.)
(7.IX.) Georgius Beretzki ²¹⁹ (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
Franciscus Konya ²¹⁹ (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
(12.IX.) Josephus Dobrai ²¹⁹ (SS. Theol. Stud.)
Josephus Zoltan ²¹⁹
- 1769 Alexander Boka ²²⁰
Georgius Beretzki ²²⁰
Franciscus Konya ²²⁰
Josephus Zoltan ²²⁰
1774 Michael Szathmari Paksi ²²⁰ (Phil. Stud.)
Joannes Fazekas ²²⁰
Andreas Tsegödi ²²⁰ (Transylv.)
Samuel Pantzel ²²⁰ (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
Samuel Pesti Szegedi ²²⁰ (Transylv.-Med. Stud.)
Michael Pap ²²¹
- 1770 15.VI.
Michael Szathmari Paksi
Samuel Pantzel ²²²
Josephus Szombati ²²² (SS. Theol. Stud.)
Daniel Marialaky ²²² (SS. Theol. Stud.)
Josephus Simon ²²² (SS. Theol. Stud.)
Josephus Zoltan ²²²
Samuel Pesti Szegedi ²²²
Andreas Tsegödi ²²³
Alexander Boka ²²³
Joannes Fazekas ²²³
Franciscus Konya ²²³

- 1771 Georgius Beretzki²²³
 Michael Szathmari Paksi²²⁴
 Samuel Pesti Szegedi²²⁵
 Daniel Marialaky²²⁵
 Josephus Simon²²⁵
 Emericus Kiss²²⁵ (SS. Theol. Stud.)
 1775 Georgius Szondi²²⁶ (SS. Theol. Stud.)
 Franciscus Akon²²⁶ (SS. Theol. Stud.)
 Franciscus Foris²²⁶ (SS. Theol. Stud.)
 Joannes Pöllye²²⁶ (SS. Theol. Stud.)
 Samuel Pántzél²²⁶
 Josephus Szombati²²⁶
 Georgius Méhes²²⁷
 Beniamin Szikszai²²⁷ (Debrecen.-M.)
 Paulus Árvay²²⁷
 Josephus Fogarasi Pap²²⁷ (SS. Theol. Stud.)
 Stephanus Körösi Motsi²²⁷
 Samuel Kolosvári²²⁷ (Transylv.)
 Michael Nagy²²⁷
 1772 Samuel Pesti Szegedi²²⁸
 Franciscus Akon²²⁸
 Georgius Körösi²²⁸ (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
 Josephus Fogarasi Pap²²⁸
 Samuel Madas²²⁸ (Debrecen.-SS. Theol. Stud.)
 Sigismundus Kolosvári²²⁸ (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
 Emericus Kállai²²⁸ (Debrecen.-SS. Theol. Stud.-M.)
 Michael Ketskeméti Szöke²²⁸ (SS. Theol. Stud.)
 Stephanus Kovásznai²²⁸ (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
 Samuel Pátyi²²⁸ (SS. Theol. Stud.)
 Ladislaus Fabian²²⁸ (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
 Michael Intze²²⁸ (SS. Theol. Stud.)
 Daniel Marialaky²²⁹
 Josephus Réty²³⁰
 Stephanus Körösi Motsi²³⁰
 Samuel Kolosvári²³⁰
 Michael Nagy²³⁰
 Paulus Árvay²³⁰
 Beniamin Szikszai²³⁰
 Georgius Méhes²³⁰
 1773 Stephanus Madas²³¹ (Debrecen.-M.)
 Michael Ketskeméti Szöke²³¹
 Sigismundus Kolosvári²³¹
 Ladislaus Fabian²³¹
 Georgius Körösi²³¹
 Josephus Fogarasi Pap²³¹
 Franciscus Akon²³¹
 Emericus Kállai²³¹
 Josephus Réty²³¹
 Stephanus Kovásznai²³¹
 Stephanus Körösi Motsi²³¹
 Samuel Kolosvári²³¹
 Michael Nagy²³¹
 Paulus Árvay²³¹
 Beniamin Szikszai²³¹
 Georgius Méhes²³¹
 1774 Josephus Réty²³²
 Emericus Kállai²³²
 Beniamin Szikszai²³²
 Georgius Méhes²³²
 Josephus Fogarasi Pap²³²
 Stephanus Kovásznai²³²
 Samuel Benkő²³² (Transylv.)
 Nicolaus Tetsi²³² (Transylv.)
 Joannes Körösi²³² (Debrecen.-M.)
 Joannes Batty²³² (Mediomontano-Hungarus.-M.)
 Samuel Kolosvári²³²
 Daniel Dömsödi²³² (Debrecinus) (Solt.-AH.)
 Stephanus Watay²³² (S.-Patakino-Hungarus.-M.-R.-Szombat.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 Josephus Molnár²³² (Debrecen.-M.)
 Franciscus Akon²³²

(28.IV.) Stephanus Körösi Motsi²³⁷
 (11.XI.) Josephus Mandi²³⁹ (Poresalma.-AH.)
 Stephanus Debretzeni²³⁹ (Szoboszló.-AH.)
 Michael Konkoli Thege²³⁷ (Komárom.-AH.-SS.
 Theol. Stud.)

Paulus Árvay²³⁴
 Michael Nagy²³⁴
 1775 Stephanus Körösi Motsi
 Andreas Miklósfalvi (Transylvano-Siculus.-M.)
 Joannes Baty²³⁵
 Samuel Kolosvári²³⁶
 Nicolaus Tétzi²³⁷
 Franciscus Ákon²³⁷
 Stephanus Kovásznai²³⁷
 Josephus Molnár²³⁷
 Josephus Mandi²³⁷
 Daniel Dömsödi²³⁷ (Debrecinus)
 Stephanus Debretzeni²³⁷
 Paulus Szönyi²³⁷
 Michael Konkoli Thege²³⁷
 Stephanus Watay²³⁷
 Joannes Körösi²³⁷
 Samuel Benkő²³⁷
 Josephus Nanasi²³⁸
 Samuel Hosszufalvi Horváth²³⁸ (Transylv.)
 Joannes Csiki²³⁸ (Marosvásárhely.-AH.)
 Michael Wántza²³⁸ (Comit. Kraszna.-AH.-SS.
 Theol. Stud.)

1776 Emericus Pétzeli²³⁸ (Szikszó.-AH.)
 Michael Konkoli Thege²³⁸
 Samuel Hosszufalvi Horváth²³⁸
 Josephus Zoltan (Transylv.)
 Stephanus Debretzeni (AH.)
 Josephus Mándi (AH.)
 Joannes Csiki (AH.)
 Andreas Miklósfalvi (AH.)
 Josephus Molnár (AH.)
 Emericus Pétzeli (AH.)
 Michael Wántza²³⁹
 Stephanus Watay²³⁹
 (17.IX.) Andreas Nadaskay²³⁹ (Szalonta.-AH.-SS. Theol.
 Stud.-Sárospatak.-M.)
 (17.IX.) Daniel Paksy²³⁹ (Abaloviensis.-AH.-SS. Theol.
 Stud.)
 (18.X.) Franciscus Perjesi²³⁹ (Sárospatak.-AH.-SS. Theol.
 Stud.)
 (18.X.) Joannes Szombati²³⁹ (Sárospatak.-AH.-SS. Theol.
 Stud.)
 (18.X.) Josephus Szabó²³⁹ (Debrecen.-AH.-SS. Theol.
 Stud.)
 (18.X.) Joannes Dósa Hartsa²³⁹ (Debrecinus) (Komárom.-
 AH.-SS. Theol. Stud.)
 (1.X.) Stephanus Ferentzy²³⁹ (SS. Theol. Stud.)
 (1.X.) Samuel Pap²³⁹ (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
 (1.X.) Paulus Borosnyai Nagy²³⁹ (Transylv.-Med. Stud.)
 Daniel Dömsödi²⁴⁰ (Debrecinus)

1777 Michael Wántza²⁴⁰
 Josephus Szabó²⁴⁰
 Samuel Pap²⁴⁰
 (15.IV.) Samuel Literáti (Debrecen.-AH.)
 (15.IV.) Michael Szalai (Debrecen.-AH.)
 (4.XI.) Abrahamus Komjáti (Sárospatak.-AH.)
 Andreas Nadaskay²⁴¹
 Joannes Szombati²⁴¹
 Joannes Dósa Hartsa (Debrecinus)
 Franciscus Perjesi²⁴¹
 (4.XI.) Stephanus Szana (Debrecen.-AH.-SS. Theol.
 Stud.)
 (4.XI.) Josephus Peterdi (Debrecen.-AH.-SS. Theol.
 Stud.)
 (4.XI.) Andreas Fodor (Debrecen.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 (21.XI.) Joannes Banyai (Debrecen.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 (15.IV.) Samuel Kassai (Sárospatak.-AH.-SS. Theol.
 Stud.)
 Daniel Paksy²⁴¹
 Paulus Borosnyai Nagy²⁴¹

- (28.IV.) Samuel Tsernatoni Vajda²⁴¹ (Transylv.)
 (11.XI.) Stephanus Göde²⁴¹ (Sárospatak.-AH.)
 Stephanus Watay²⁴²
 Michael Konkoli Thege²⁴²
 Stephanus Ferentzy²⁴²
- 1778 Samuel Tsernatoni Vajda
 Stephanus Göde
- 1781 (18.IX.) Georgius Ajler (Debrecen.-AH.)
 (18.IX.) Joannes Szilagyi (Debrecen.-AH.)
 (7.XII.) Franciscus Pálffi (Debrecen.-AH.)
 (7.XII.) Michael Béndek (Debrecen.-AH.)
 Abrahamus Komjáti²⁴³
 Joannes Dosa Hartsa²⁴³ (Debrecinus)
 Andreas Nadaskay²⁴³
 Samuel Kassai²⁴³
 Stephanus Szana²⁴³
 (18.IX.) Josephus Peterdi²⁴³
 Andreas Fodor²⁴³
 Joannes Banyai²⁴³
 (18.IX.) Michael Kehi (Debrecen.-AH.)
 (18.IX.) Joannes Fodor (Debrecen.-AH.)
 (18.IX.) Andreas Leötsö (Letse) (Debrecen.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 Franciscus Perjési²⁴³
 Daniel Paksy²⁴³
 Joannes Szombati²⁴⁴
- 1779 Andreas Leötsö (Letse)
 Joannes Hartsa Dosa²⁴⁴ (Debrecinus)
 Samuel Kassai²⁴⁵
 Stephanus Göde²⁴⁵
 Abrahamus Komjáti²⁴⁵
 Georgius Ajler²⁴⁵
 Joannes Szilagyi²⁴⁵
 Michael Béndek²⁴⁵
 Franciscus Pálffi²⁴⁵
- 1782 (23.IX.) Michael Nagy²⁴⁵ (Debrecen.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 (29.IX.) Stephanus Kérészi²⁴⁵ (Sárospatak.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 (23.IX.) Adamus Putnoki Nagy²⁴⁵ (Ex Coll. Claud.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 (29.IX.) Georgius Kolosvári²⁴⁵ (Ex Coll. Claud.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 (23.IX.) Paulusz Vadász²⁴⁵ (Debrecen.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 (23.IX.) Andreas Kis²⁴⁵ (Sárospatak.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 (23.IX.) Stephanus Ketskemeti²⁴⁵ (Sárospatak.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 (29.IX.) Josephus Keresztési²⁴⁵ (Debrecen.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 (23.IX.) Daniel Szentési²⁴⁵ (Debrecen.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 Paulus Borosnyai Nagy²⁴⁵
 Daniel Paksy²⁴⁶
 Josephus Peterdi²⁴⁶
 Michael Kehi²⁴⁶
 Andreas Fodor²⁴⁶
 Joannes Fodor²⁴⁶
 Joannes Banyai²⁴⁶
 Andreas Nadaskay²⁴⁶
- 1780 Franciscus Pálffi
 Michael Béndek
 Josephus Keresztési
 Paulus Borosnyai Nagy
 Stephanus Kérészi
 Joannes Nemegyei (Transylv.)
 Stephanus Duló (Transylv.)
 Samuel Malnasi (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
 Joannes P. Szilagyi (Sárospatak.-AH.)
 Franciscus Tamassa (Debrecen.-AH.)
 Stephanus Nagy (Debrecen.-AH.)
 Samuel Zilahi (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
 Georgius Molnar (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
 Georgius Ajler²⁴⁷
 Andreas Kis²⁴⁷
 Michael Nagy²⁴⁷

- Joannes Dósa Hartsa²⁴⁷ (Debrecinus)
 Stephanus Ketskemeti²⁴⁷ (Debrecen.-AH.)
 Daniel Szentesi²⁴⁷ (Sárospatak.-AH.)
 Adamus Putnoki Nagy²⁴⁷ (Sárospatak.-AH.)
 Georgius Kolosvári²⁴⁷
 Paulus Vadasz²⁴⁷
 Stephanus Göde²⁴⁷
 Abrahamus Komjáti²⁴⁷
 1781 Georgius Kolosvári
 Joannes P. Szilágyi
 Andreas Kis
 Stephanus Nagy
 Joannes Nemegyei
 Daniel Szentesi²⁴⁸
 Samuel Malnasi²⁴⁸
 Samuel Zilahi²⁴⁸
 Georgius Molnár²⁴⁸
 Martinus Szilvász (Sárospatak.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 Paulus Osgyáni²⁴⁸ (SS. Theol. Stud.)
 Paulus Szenté (SS. Theol. Stud.)
 Stephanus Mitskei Nagy (SS. Theol. Stud.)
 Gregorius Kenez²⁴⁸ (SS. Theol. Stud.)
 Joannes Kementzki (Debrecen.-AH.-SS. Theol. Stud.)
 Michael Blasek²⁴⁸ (SS. Theol. Stud.)
 Samuel Bodola²⁴⁸ (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
 Samuel Horvath²⁴⁸ (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
 Georgius Boros²⁴⁸ (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
 Georgius Marosi²⁴⁸ (Transylv.-SS. Theol. Stud.)
 Stephanus Göde²⁴⁹
 Michael Egei (AH.)
 Franciscus Tamassa²⁴⁹
 Stephanus Duló²⁴⁹
 Georgius Ajler²⁴⁹
 1782 Georgius Molnár
 Paulus Szenté
 Joannes Kementzki
 Samuel Bodola
 Daniel Szentesi²⁵⁰
 Samuel Zilahi²⁵⁰
 Stephanus Mitskei Nagy²⁵⁰
 Gregorius Kenez²⁵⁰
 Martinus Szilvász²⁵⁰
 Samuel Horvath²⁵⁰
 Georgius Marosi²⁵⁰
 Joannes Mótai²⁵⁰ (Debrecen.-AH.)
 Samuel Sapi²⁵⁰ (Debrecen.-AH.)
 Michael Egei²⁵⁰
 Joannes Kazai²⁵⁰
 Samuel Péczeli²⁵⁰ (Debrecen.-M.)
 Joannes Retsey²⁵⁰ (Debrecen.-M.)
 Stephanus Csorba²⁵⁰ (Sárospatak.-M.)
 Sigismundus Galamb²⁵⁰ (Debrecen.-M.)
 Josephus Péczeli²⁵⁰ (Debrecen.-AH.)
 Petrus Patay²⁵⁰
 Abrahamus Komjáti²⁵¹
 Michael Blasek²⁵²
 Georgius Boros²⁵²
 Samuel Malnasi²⁵²
 Stephanus Nagy²⁵²
 Paulus Osgyáni²⁵²
 1783 Joannes Kazai
 Martinus Szilvász
 Georgius Marosi
 Stephanus Mitskei Nagy
 Gregorius Kenez
 Sigismundus Galamb
 Samuel Sapi
 Petrus Patay
 Joannes Retsey
 Michael Egei²⁵³
 Samuel Horvath²⁵⁴
 Samuel Zilahi²⁵⁴
 Samuel Péczeli²⁵⁴
 Joannes Pólyva (Debrecen.-AH.)

- (XII.) Stephanus Csorba²⁵⁴ (Sárospatak.-AH.)
Daniel Szentesi²⁵⁴
1783 (IX.) Josephus Endrédi Ács²⁵⁴ (Debrecen.-AH.)
(IX.) Joannes Almasi Szalay²⁵⁴ (Sárospatak.-AH.)
(IX.) Samuel Boros²⁵⁴ (Sárospatak.-AH.)
Joannes Mötzi²⁵⁵
Josephus Péczeli²⁵⁵
1784 Josephus Endrédi Ács
Joannes Pollya
Samuel Zilahi
Samuel Horvath
Joannes Almasi Szalay
Samuel Boros
Daniel Szentesi
(I.) Henricus Daniel Keck (Debrecinus ex Hungaria,
natus Herbornae Nassav-
viorum.-M.)
Joannes Rétsey²⁵⁶
Stephanus Csorba²⁵⁶
Samuel Péczeli²⁵⁶
(I.) Stephanus Zabolai²⁵⁶ (Claudiopolitanus.-AH.)
(VIII.) Georgius Tsernatoni Wajda²⁵⁶ (Transylv.)
Gregorius Kenéz²⁵⁷
1785 Stephanus Csorba
Stephanus Zabolai
Samuel Péczeli
30.IX. Georgius Tsernatoni Wajda
30.IX. Samuel Erdélyi (Transylv.)
(X.) Josephus Rozgonyi (Sárospatak.-M.)
Samuel Boros²⁵⁹
Joannes Rétsey²⁵⁸
Joannes Almasi Szalay²⁵⁹
Henricus Daniel Keck²⁵⁹
1786 Georgius Tsernatoni Wajda²⁶⁰
Stephanus Zabolai²⁶⁰
Josephus Rozgonyi²⁶⁰
(V.) Moses Tetsi²⁶⁰ (Transylv.)
(X.) Andreas Fazekas²⁶⁰ (Debrecen.-AH.)
(X.) Joannes Bethlendi²⁶⁰
(X.) Michael Tsakai²⁶⁰ (Transylv.)
(X.) Josephus Ormos²⁶⁰ (Transylv.)
(X.) Josephus Miklósvári²⁶⁰ (Transylv.)
(XI.) Samuel Imre²⁶⁰ (Transylv.)
(XI.) Timotheus Szentmiklósi²⁶⁰
Stephanus Csorba²⁶¹
Samuel Boros²⁶¹
Samuel Erdélyi²⁶¹
Joannes Rétsey²⁶¹
1787 Georgius Tsernatoni Wajda²⁶²
Andreas Fazekas²⁶² Josephus Rozgonyi²⁶²
Stephanus Zabolai²⁶²
Samuel Imre²⁶²
Joannes Bethlendi²⁶²
Michael Tsakai²⁶²
Josephus Miklósvári²⁶²
(X.) Joannes Kallai²⁶² (Debrecen.-AH.)
(X.) Andreas Kondor²⁶² (Transylv.)
(X.) Laurentius Witáallyos²⁶² (Transylv.)
Josephus Ormos²⁶³
Moses Tetsi²⁶³
Timotheus Szentmiklósi²⁶³
1788 Josephus Rozgonyi²⁶⁴
Josephus Miklósvári²⁶⁴
Michael Tsakai²⁶⁴
Andreas Kondor²⁶⁴
Laurentius Witáallyos²⁶⁴
(VIII.) Stephanus Szokolyai Hartó²⁶⁴ (Sárospatak.-AH.)
(IX.) Emericus Szabo²⁶⁴ (Transylv.)
(X.) David Bartzafalvi Szabo²⁶⁴
(X.) Franciscus Tóth²⁶⁴ (Debrecen.-AH.)
(VIII.) Paulus Szalai²⁶⁴ (Debrecen.-AH.)
(VIII.) Joannes Kallai²⁶⁵
(VIII.) Stephanus Zabolai²⁶⁵
Samuel Imre²⁶⁵
Andreas Fazekas²⁶⁵

- (XII.) Michael Szilágyi (Sárospatak.-AH.)
 1789 Joannes Bethlendi ²⁶⁵
 Michael Szilágyi
 Stephanus Szokolyai Hárto (Sárospatak.-AH.)
 (IX.) Josephus Látzai Szabo (Sárospatak.-AH.)
 (X.) Michael Tóthfalusi (Sárospatak.-AH.)
 (IX.) Stephanus Somodi (Sárospatak.-AH.-Ex villa
 S. Steph. Regis.-M.)
 (VIII.) Samuel Szentes(i) (Debrecen.-AH.)
 (X.) Stephanus Szalai (Debrecen.-AH.)
 (X.) Joannes Saator (Debrecen.-AH.)
 (X.) Josephus (Háló) Kováts (Debrecen.-AH.)
 (X.) Andreas Török (Debrecen.-AH.)
 (X.) Andreas Sz. Szoboszlay (Sárospatak.-AH.)
 (VIII.) Joannes Naszályi (Debrecen.-AH.)
 Franciscus Toth
 (X.) Daniel Nadaskay (Sárospatak.-AH.)
 (X.) Joannes Musai (Debrecen.-AH.)
 Andreas Kondor ²⁶⁶
 Laurentius Witáallyos ²⁶⁶
 Emericus Szabo ²⁶⁶
 (IV.) Samuel Kibedy ²⁶⁶ (Transylv., ex Coll. Claud.-AH.)
 Michael Tsakai ²⁶⁶
 (X.) Josephus Szabo ²⁶⁶ (N. Enyed.-AH.)
 (20.X.) Joannes Mohai ²⁶⁶ (N. Enyed.-AH.)
 (XI.) Franciscus Pethe ²⁶⁶ (Debrecen.-AH.)
 Paulus Szalai ²⁶⁶
 Josephus Miklósvári ²⁶⁷
 David Bartzafalvi Szabo ²⁶⁷
 1790 (X.) . . . Nathanael Bodnar (Debrecen.-AH.)
 Franciscus Toth ²⁶⁸
 Franciscus Pethe ²⁶⁸
 (X.) Joannes K. Toth ²⁶⁸ (Sárospatak.-AH.)
 Emericus Szabo ²⁶⁸
 Josephus Szabo ²⁶⁸
 (X.) Michael Daner ²⁶⁸ (N. Enyed.-AH.)
 (X.) Simon Borosnyai Lukács ²⁶⁸ (Transylv., Wasárhely-
 gymn.-AH.)
 (X.) Michael Benkő ²⁶⁸ (Transylv., Wasárhely-gymn.-AH.)
 (X.) Georgius Kakasy ²⁶⁸ (Transylv.-Sárospatak.-AH.)
 Joannes Mohai ²⁶⁸
 (XI.) Josephus Tarczali ²⁶⁸ (Debrecen.-AH.)
 Laurentius Witáallyos ²⁶⁹
 Andreas Kondor ²⁶⁹
 Daniel Nadaskay ²⁶⁹
 Joannes Naszályi ²⁶⁹
 Stephanus Somodi ²⁶⁹
 Michael Tóthfalusi ²⁶⁹
 Josephus Látzai Szabo ²⁶⁹
 Andreas Török ²⁶⁹
 Joannes Saator ²⁶⁹
 Paulus Szalai ²⁶⁹
 Stephanus Szalai ²⁶⁹
 Andreas Sz. Szoboszlay ²⁶⁹
 Samuel Kibedy ²⁶⁹
 Josephus (Háló) Kováts ²⁶⁹
 Michael Tsakai ²⁶⁹
 Samuel Szentes(i) ²⁶⁹
 Joannes Musai ²⁶⁹
 1791 Josephus Tarczali
 Georgius Kakasy
 Simon Borosnyai Lukács
 Michael Benkő
 Joannes K. Toth
 Joannes Mohai
 (VIII.) Georgius Tallyai ²⁷⁰ (Sárospatak.-AH.)
 (X.) Josephus Kováts ²⁷⁰ (N. Enyed.-AH.)
 (VIII.) Daniel Szathmari Paksi ²⁷⁰ (Debrecen.-AH.)
 (VIII.) Stephanus Szilágyi ²⁷⁰ (Debrecen.-AH.)
 (X.) Andreas Csabay ²⁷⁰ (Sárospatak.-AH.)
 (VIII.) Paulus Maller ²⁷⁰ (Debrecen.-AH.)
 (VIII.) Stephanus Csesznok ²⁷⁰ (Sárospatak.-AH.)
 (VIII.) Paulus Móre ²⁷⁰ (Ex Coll. Wasárhelyensi.-AH.)
 Franciscus Toth ²⁷¹
 Emericus Szabo ²⁷¹
 Josephus Szabo ²⁷¹

		Nathanaël Bodnár ¹⁷¹	
		Michael Daner ¹⁷¹	
		Franciscus Pethe ¹⁷¹	
	(VI.VII.)	Samuel Cseh-Szombathy ¹⁷²	(Comaromio-Hungarus.)
1792		Georgius Tallyai ¹⁷³	
		Paulus More ¹⁷³	
	(14.V.)	Stephanus Kaptzi ¹⁷³	(Sárospatak.-AH.)
	(IX.)	Michael Atanyi ¹⁷³	(Sárospatak.-AH.)
	(IX.)	Joannes Pétsi ¹⁷³	(N. Enyed-gymn.-AH.)
	(IX.)	Georgius Tsiki ¹⁷³	(Ex Coll. Wasarhelyensi.-AH.)
		Franciscus Pethe ¹⁷⁴	
		Joannes Mohai ¹⁷⁴	
	(23.XI.)	Georgius Bartha ¹⁷⁴	(Debrecen.-AH.)
	(23.XI.)	Paulus Kertvélesi ¹⁷⁴	(Debrecen.-AH.)
1793		Stephanus Kaptzi ¹⁷⁵	
		Joannes Pétsi ¹⁷⁵	
		Georgius Bartha ¹⁷⁵	
		Paulus Kertvélesi ¹⁷⁵	
	(8.IX.)	Petrus Szabo ¹⁷⁵	(Debrecen.-AH.)
	(8.IX.)	Joannes Imre ¹⁷⁵	(Debrecen.-AH.)
	(21.IX.)	Joannes Toth ¹⁷⁵	(Sárospatak.-AH.-SS. Theol. Stud.)
	(10.X.)	Stephanus Gángol ¹⁷⁵	(Debrecen.-AH.)
	(23.X.)	Abrahamus Kereszy ¹⁷⁵	(Sárospatak.-AH.)
		Georgius Tallyai ¹⁷⁶	
		Paulus More ¹⁷⁶	
1794		Georgius Bartha ¹⁷⁶	
		Paulus Kertvélesi ¹⁷⁶	
		Petrus Szabo ¹⁷⁷	
		Joannes Toth ¹⁷⁷	
	(VIII.)	Petrus Bod ¹⁷⁷	(Debrecen.-AH.)
	(VIII.)	Michael Saari ¹⁷⁷	(Debrecen.-AH.)
	(IX.)	Michael Vamos ¹⁷⁷	(Sárospatak.-AH.)
		Stephanus Kaptzi ¹⁷⁸	
		Joannes Pétsi ¹⁷⁸	
1795		Georgius Bartha ¹⁷⁹	
		Paulus Kertvélesi ¹⁷⁹	
		Joannes Toth ¹⁷⁹	
		Franciscus Pethe ¹⁸⁰	

De ondersteuning voor Als wij de naamlijst bekijken, zien wij reeds
de Hongaren van Acade- op het eerste gezicht, dat daarin een zekere
mie, Stad, Provincie en schommeling is. Bij tijden ontmoet men slechts
Kerkelijke Autoriteiten enkele Hongaren, ja, er is zelfs een tijd, waarin
de ketting van deze peregrinatie voor lange jaren verbroken is. Dat (uit
tweeërlei oorzaak verklaard worden. De eerste heeft betrekking op de
oorlogen en andere moeilijke omstandigheden, die Hongarije zooveel
schade toegebracht hebben; de tweede op de brutale interventie, die
zijn oorsprong in Weenen had en het Hongaarsche protestantisme uit-
roeien wilde. Wij kunnen de geschiedenis van de verhindering dezer
peregrinatie niet uitvoerig beschrijven, maar zullen hier uitsluiten
de gegevens in 't oog houden, welke alleen op Utrecht betrekking
hebben. Op 27.XI. 1661 vinden wij reeds de eerste aanwijzingen. S. Sa-
marjai en M. Dobrai wendden zich tot de PSU, en verklaarden, dat zij
reeds het vijfde jaar aan de Utrechtsche Academie vertoefden, en dat
zij wegens de zware oorlogen met de Turken van thuis geen hulp konden
ontvangen. Zij verzochten daarom ondersteuning. Aan deze oorlogen
hebben wij het te danken, dat wij aan de Academie -zooals ook de

naamlijst dit toont - tusschen 1659-65 slechts enkele Hongaren ontmoeten. De langere tweede pauze tusschen 1679-1708 was het gevolg van de reeds genoemde geloofsvervolgingen en de vrijheidsoorlogen tegen de Turken. De laatste moeilijkheden, die in de weg gelegd werden, staan in verband met de oorlogen van Napoleon, waarmee het mooiste tijdvak van de Hongaarsche studenten-peregrinatie in Utrecht beëindigd werd. Deze zijn - afgezien van de brutale geloofsvervolgingen tusschen 1671-81 - als het ware natuurlijke oorzaken. Niemand kan daarvoor verantwoordelijk gesteld worden. Maar des te meer schuldig waren de uitvaardigers van de verschillende verbodsbepalingen, welke de heerschers van Hongarije (dwz. de Habsburgers) reeds in de eerste helft der XVIII. eeuw begonnen uit te geven en waaraan zij zooveel mogelijk kracht bijzetten. Zij hebben n.l. deze peregrinatie met argwaan aanschouwd, alsof de huiswaartskeerende Hongaren allemaal Savonarola's of Calvin's geweest waren; alsof de geest van de naar Hongarije meegebrachte boeken de ondergang beteekende voor het steeds sterker en met grootere kracht optredende Rooms-katholicisme in Hongarije. Wat was eigenlijk het geval? Niets meer, dan dat op de scholen en in de pastoriën ware geleerden waren gekomen, die de kostbare schatten van de ware wetenschap - welke zij door een lange peregrinatie en noeste arbeid zich hadden eigengemaakt - in hun vaderland aan vervolgde Hongaarsche studenten en geloofsgenoten wilden mededeelen. Ofschoon het aantal van predikanten in Hongarije door deze verhinderingsen sterk verminderd was, kon de kerk toch verder bestaan. Zij konden de kleine, maar levenbrengende ader, welke juist via deze peregrinatie het schoolwezen en geestelijk leven der kerk voedde, niet voorgied vernietigen. Toch ~~ontbrak~~ ontbrak bij hun hiervoor "de goede wil" niet. Reeds in 1725 verscheen het eerste reglement, dat voor het gaan naar het buitenland een paspoort voorschreef. Maria Theresia liet zulke paspoorten (in 1748) alleen aan den adel uitreiken, en aan dezen ook alleen in het geval, dat zij voor de reis genoeg geld hadden. In 1759 trad zij nog strenger op: Hongaren mochten slechts naar hoogeschoolen van vriendschappelijke landen gaan. Toen in 1761 de faculteit van rechtswetenschappen der universiteit te Nagyszombat ook voor protestanten werd opengesteld, konden van dezen tijd af alleen de theologische studenten een paspoort krijgen, en van 1763 af mochten deze ook slechts naar Utrecht en Erlangen gaan. Van 1756-59 en van 1763-66 kreeg geen protestantsche student ^{een} pas-

port om naar een buitenlandsche academie te gaan, als de reden daarvoor werd de oorlog genoemd. Tijdens de Fransche (resp. Napoleontische) oorlogen zijn in het bijzonder scherpe maatregelen genomen, welke eerst in 1813 werden ingetrokken. ²⁸⁴ Dat deze verbodsbepalingen een zeer sterke invloed hebben uitgeoefend ook op de Utrechtsche peregrinatie, blijkt voldoende uit de naamlijst, die de gevolgen van deze maatregelen duidelijk aantoonst. De brieven van onze jongelieden en andere aantekeningen bewaren ook de herinneringen ^{aan} (deze maatregelen uit die droevige tijden. Meerdere Hongaren werden in 1759 bij gebrek aan een paspoort aangehouden en konden er voor een zekeren tijd niet aan denken, om hun weg te vervolgen. ²⁸⁵ J. Rétsey vertelt in zijn zelfbiografie, ²⁸⁶ dat hij het bezoeken van de Weensche universiteit, dat langzamerhand gewoonte moest worden, ook niet kon vermijden en eerst na verloop van een jaar (resp. in VIII. 1781) mocht hij naar de Hollandsche academie's gaan. Aan dergelijke, herhaaldelijk voorkomende gevallen hebben de bepalingen hun ontstaan te danken, die in de notulen van het SB bewaard zijn. ²⁸⁷ Volgens die bepalingen zijn twee volle ~~jaar~~ jaarlijksche stipendia voor Hongaren gereserveerd, die zich sinds langen tijd in Weenen moesten ophouden. Als uitvloeisel van deze bepalingen kreeg b.v. J. Rozgonyi ²⁸⁸ -die, zooals de motiveering ~~he~~ zegt, een heel jaar op eigen kosten in Weenen heeft vertoefd, - de gewoone subsidie. Evenzoo schijnt M. Szilágyi in zijn verzoekschrift om subsidie op die bepalingen te steunen, waarin hij vertelt, ²⁸⁹ dat hij, ofschoon hij in Utrecht was aangekomen, den dag, nadat de uitdeeling der subsidies had plaatsgevonden, toch hoopte voor steun in aanmerking te komen, daar hij zich buiten zijn schuld in Weenen had moeten ophouden, om zijn paspoort te verkrijgen.

Maar er waren ook maatregelen, die met groote brutaliteit trachtten de studie van onze jongelieden op buitenlandsche academie's geheel te verhinderen. Met dankbaarheid kunnen wij vaststellen, dat de Hollanders ook in deze gevallen hun met de grootste liefde te hulp kwamen. De eerste ernstige aangelegenheid deed zich in 1743 voor. Het gebeurde kunnen wij als volgt reconstrueeren. Volgens de notulen van de Vroedschap 18. III. 1743 gaven de professoren van de Academie te kennen, dat een uitgevaardigd koninklijk decreet -dat ^{van alle Hongaren} onmiddellijke terugkeer (beval- onder de Hongaarsche en Zevenburgsche studenten een zeer groote ^{beroeling} verontwaardiging veroorzaakte. Zij ver-

zochten de Vroedschap om bij de autoriteiten stappen te doen, dat ~~deze~~ studenten in Utrecht mochten blijven. De Vroedschap droeg den heer Strick van Linschoten, "Gecommitteerde ter Generaliteit" ²⁹⁰ met den Raadpensionaris van der Heym en "andere Hollandsche Heeren" deze zaak te bespreken en te weten te komen, of de studenten op de Utrechtsche Academie ook daaronder begrepen werden. Hij zond den ²⁹¹ 14. IV. een door hem ontvangen schrijven van den Raadpensionaris van den vorigen dag, waaruit blijkt, dat deze "goede hope geeft tot het bekomen van declaratoir", dat de in de Nederlanden studeerenden van dit bevel zouden uitgezonderd worden. - Eenige dagen daarna ²⁹² berichtte de Raadpensionaris, dat de studenten "tot haerl. gerust-
heyt en securiteit van haer nabestaanden konde bekomen een certi-
ficaat ~~hij~~ by den Baron Reyschach, Envoye van de Koninginne van Hungaryen en Bohemen." ²⁹³

Een veel ernstiger~~e~~ tusschenkomst was in 1744 noodig. De Hongaren wendden zich wederom tot de professoren van de Theologische Faculteit, die, met het oog op het gewicht van de zaak, deze aangelegenheid direct voor de provinciale synode brachten. Om de Hongaren te helpen wendde de synode zich dan ook zonder verwijl tot de PSU. Wat was de oorzaak van deze groote haast? De NPSU beschrijven ²⁹⁴ deze zeer uitvoerig, maar toch kunnen wij het beste beeld verkrijgen uit de twee uit Hongarije afkomstige brieven, welke de synode ²⁹⁵ bij haar schrijven aan de PSU gevoegd heeft. Dit schrijven van de synode luidt als volgt: "...nemen (zij)...de vrymoedigheid om...den erbarmeliken staat van de verdrukte protestantsche Hongaren voortedragen, als welke onder de oude regtmatische beswaarnissen en gedurige inbreuken in hunne dierbaere voorregten, alhoewel menigwerf van Hunne Hooge Souveraine bevestigd en op 't plegtigste gestaapt, sugten sonder enige herstelling, selvs onder de Regeering van Haare tegenwoordige ²⁹⁶ Majesteit de Koningin van Hungarien te verkrygen...ja...geboden, dat niemand in gemene saken, dat is kerkelike en den Godsdienst der Protestanten betreffende, Haar zal mogen aanspreken ~~haar~~ waar door de weg tot herstel in hunne hoogwigtige en gegronde grieven ten eenemaal afgesneden word voor 't toekomende.

Waar by komt, dat den Hongaren geensints vergunt is om een boek 't welk Godgeleerde saken betreft, 't zy 't N.T. of Catechismus te mogen laten drukken, dat de Protestanten volgens bevel der Koningin in hunne kinderen soo er geen Predikant tegenwoordig of na by

is, van de vroedvrouwen moeten laten doopen. N.B. dat se, waarvan nooyt in voorgaande tyden gehoord is, niet mogen uit 't Land reysen en of schoon in sommige opsigten volgens alhier ingekomene berigten sou gemitigeert schynen, als of dit niet betrof dengenen, die om hunne studien voort te setten naar Neerland en Staten met Hooggem. Majesteit geconfadereerd reisden, soo is nogtans uyt onwraakbaare bewysen ~~Maaf~~blykelyk, dat de passen voor de Hongaren, die hier en elders studeren, worden op allerley wyse gedilayeert so dat se selvs 6. 7. a 8 maanden dieswegen te Weenen onder allerley voorwendse~~len~~ vertoeven moeten, en onaengesien alle aengewende moeite gene verkrygen, en dus heymelik naar Neerland en elders vertrekken, 't welk openbaar werdende, by aenvolg van tyd hen ten uysterste ongelukkig maekt dat twee van de Hongaren, die om gemelte reden hun ~~paspoort~~ paspoort niet konnende krygen en evenwel moetende vertrekken, van Olmuts in Moravien in dit jaar zijn teruggedreven naar Hongarijen, dat se al mogten zij sulken verlofbrief om uyt 't Koningryk der studien halve ontfangen, welke zij evenwel soo nog toe niet hebben konnen magtig worden, egter zouden verbonden zijn alle verloopene jaren met grote onkosten te vernieuwen, dat hun verleden en dit jaar drie Gereformeerde Kerken door de Roomsgesinden ontnomen zijn, als in 't Graefschap Comarie, Pest, Cedullo, Send en Istvand, dat se geene nieuwe Kerken, alwaar de daken en muren vervallen, ooyt mogen herbouwen..." Of deze, met zooveel liefde en ijver verleende tusschenkomst gebaat heeft, kon ik niet vaststellen. Maar dat het toch niet zonder resultaat bleef, blijkt uit het feit, dat noch de AFT, noch de Vroedschap, noch de AAU, ACU en ASPU er verder melding van maken, en dat de peregrinatie der Hongaren ook in dezen tijd - ofschoon hun aantal in deze jaren belangrijk achteruitgegaan was - niet is opgehouden.

De hieronderstaande gevallen - in verband met de Hongaarsche geloofsvervolgingen - kunnen wij, hoewel ze niet direct op de Hongaarsche studenten betrekking hebben, toch hiertoe rekenen. Dit te meer, omdat een Hollandsche interventie in deze gevallen altijd via onze jongelieden is geschied. De Hongaarsche studenten motiveerden n.l. dikwijls hunne verzoeken om subsidie met de uiteenzetting van de Hongaarsche en tevens ook de Zevenburgsche toestanden, waaruit zich de Hollanders niet alleen over de kerkelijke en

politieke vervolgingen, maar ook over het systeem der economische verdrukkingen - welke het Weensche hof in het bijzonder tegen de protestantsche Hongaren heeft toegepast - een duidelijk beeld konden vormen. Meermalen hebben wij de tusschenkomst der Hollanders aan het optreden van de Utrechtsche Hongaarsche studenten te danken. In het algemeen kunnen wij zeggen, dat de Hongaarsche studenten altijd met de grootste trouw en openhartigheid de Utrechtsche Academie (en niet alleen de Academie!) over de vaderlandsche toestanden hebben ingelicht. Dit blijkt zonneklaar uit de herhaaldelijk vermeld subsidievragende brieven, waarin zij niet ophielden de nadruk er op te leggen, dat de verdrukking tegenover de Hongaarsche gereformeerde kerk nog immer voortduurde, ja zelfs steeds toenam. Maar zij berichtten behalve over den algemeene toestand ook over concrete gevallen. Bij voorbeeld: "...de voornaeme Stadt Debresin, bijna geheel uit gereformeerde bestaende, onlangs ten grootsten deele door 't vuer verteert is..." ²⁹⁸ ~~...de toestand van de Kerck in Hongarijen, en die van daar hier komen studeeren, nog zeer bedrukt, en behoeftig voor en nae worden, de inkomsten van de Leeraren aldaar in Kerck en Schoolen besnoeijt en weggenomen...~~ "...den nauwelyken beschryfelyke naere toestand, van haere vaderlyke Kerken, door de wederzydige, zoo roomsch keyserlyke, als Turkse Legers aangeregte uytputteryen, verwoestingen, hongersnooden, en pestilentie all ²⁹⁹ ~~en behoeftig voor en nae worden, de inkomsten van de Leeraren aldaar in Kerck en Schoolen besnoeijt en weggenomen...~~ ³⁰⁰ siektens..." "...de toestand van de Kerck in Hongarijen, en die van daar hier komen om te studeeren, nog zeer bedrukt, en behoeftig voor en nae worden, de inkomsten van de Leeraren aldaar in Kerck en Schoolen besnoeijt en weggenomen..."

Daarentegen viel in 1712 buiten deze gewone klachten een veel ernstiger geval voor. In principe reikt het ver in de XVII. eeuw terug en staat in verband met de vele aanvallen, welke het te niet doen van ons schoolwezen beoogden. Het Hongaarsche protestantisme heeft n.l. zijn sterkte in zijn scholen gehad, wat de Roomschkatholieken ook zeer goed wisten. De belangrijkste van deze scholen waren de Collegia te Debrecen en Sárospatak. Het spreekt van zelf, dat de Roomschkatholieken in de eerste plaats den invloed van dezen trachtten te keeren. Natuurlijk liep het Collegium van Debrecen, de belangrijkste stad van het bijna geheel door gereformeerden bewoonde deel van Hongarije (dwz. over de Thijs) en verwijderd van het Weensche hof, minder gevaar. Zoo kon het geschieden, dat het Collegium te Debrecen onder al onze dergelijke instituten het

eenige was, dat, ondanks vele pogingen om het te vernietigden, stand
 kon houden en nooit genoodzaakt is geweest de wijk naar elders te
 nemen, en waarin het onderwijs nooit gestaakt werd. Maar het Colle-
 gium van Sárospatak had herhaaldelijk aanvallen te verduren, zooals
 b.v. in 1712. In de Vroedschapsnotulen ~~vindt men hierover het~~ (naar
 het schrijven van de professoren der ~~Academie~~ Theologische Facul-
 teit van de Academie) vindt men hierover het volgende: "...door de
 goede devoiren van den heer hamel bruyninks Envoye van wegens den
 Staet aen het keyserlycke hof tot ~~W~~ Weenen, en de genereuse inter-
 cessie van syn hoogheyt den prins Eugenius van Savoyen, de hongarise
 protestanten wel eenigh genoeg was gegeven ontrend haere klagten
 en wel voornaementlijk weder hersteld in de possessie van haere
 Schoolen off Collegia tot Patak en Debresin van dewelke het welzyn
 van de hongarise kercken affhing, dewyl aldaer haere predikanten
 wierden geformeerd en haere studien volbraghten, dogh dat egter
 volgens de berigten en klagten, soo door brieven aen de . . . facul-
 tas Theologica als aen hongarische studenten deese Academie frequen-
 terende, nu geïnformeerd wierden, dat de voorschreve soo langh ver-
 drukte hongarische kerken weder door Jesuiten en andere onrustige
 en geïnteresseerde menschen van haere oude geregtigheden en selfs
 geweldiger handt vant besit van eenige kercken int gebergte ontrend
 Patak wierden ontset..." Daarna wijst het schrijven op het voorbeeld
 van de Vroedschap uit 1675, en verzoekt tevens, dat de Staten-Generaal
 door hun gezandt Hamel Bruininx bij den pas gekozen keizer zoo
 krachtig mogelijk ^{zullen} (aan ~~de~~ dringen op het in hare rechten herstellen
 van de kerken en van het Collegium. De Vroedschap besloot in dezen
 zin en om verdere stappen te doen gaf zij opdracht aan de heeren
 van Papendorp en van Rijnesteijn. In de resolutiën van PSU wordt
 hierover medegedeeld, dat deze twee afgevaardigden zich in het be-
 lang van het behoud der Hongaarsche gereformeerde kerk en scholen
 tot de Staten-Generaal zouden wenden. Daarmee was de zaak der be-
 scherming van het Collegium te Sárospatak naar de hoogste instantie
 in de Republiek overgebracht en was zij van zijde der Academie,
 Vroedschap en PSU afgedaan. Goede wil van al deze genoemde Holland-
 sche autoriteiten ontbrak zonder twijfel niet, maar dat hunne inter-
 ventie weinig succes had, bevestigt het feit, dat de Roomschkatholie-
 ken het Collegium reeds weer in 1714 met gewapende macht bedreigden,
 gelukkig ook nu zonder eenig resultaat.

De gereformeerde kerk en het Collegium van Debrecen wendden zich in 1753 ook tot de Utrechtsche Acadmie. In een langen brief³⁰⁵ legden zij de droeve historie van hun verdrukkingen en allerlei verstooringen bloot. Deze brief is misschien het krachtigste getuigenis van het vele lijden der Hongaarsche gereformeerde kerk, maar hij bevat tevens de grootste lof voor de ~~over~~ offervaardigheid en den waren Christelijken geest van de Utrechtsche Academie. Kerk en Collegium vroegen hulp, en verkregen die ook. De Faculteit wendde zich ~~onmiddellijk~~ onmiddellijk tot de provinciale Synode van Utrecht en haar afgevaardigde (G.M. Elsnerus) vroeg uit naam der Faculteit, of de Synode zich over deze arme en door Gods hand zoo zwaar ~~aan~~ bezochte kerk en het Collegium zou willen ontfermen? Hoe veel geld zij per jaar tot dit doel zou willen beschikbaar stellen? En of de Synode bereid was zich met de andere provinciale Synoden in verbinding te stellen, opdat ook die ten spoedigste ter hulp konden komen? De Synode beantwoordde deze vragen met een eenstemmig ja, en om de andere provinciale Synoden het goede voorbeeld te geven, hielden zij dadelijk een collecte, en wel met het volgende resultaat:

Utrecht	f 40
Amersfoort	f 40
Rhenen en Wijk	f 30
	f 110 (ASPU., 7. IX. 1756)

Maar de Faculteit ging nog verder: "Decrevit insuper Facultas quavis data occasione ecclesiam supra dictam munificentiae quorumcunque nobis cognitorum pro virili insinuare; ut ex collectis hinc inde nummis, ut desiderant viri fratres dilecti, fons quispiam aliquando constituti possit, cuius annuus (!) redditus una cum donis fraternis synodorum per cambium alio modo transmittatur." De Faculteit heeft dit decreet, als een ~~en~~ belofte, altijd gehouden. Zij heeft herhaaldelijk de Gereformeerde kerk en het Collegium van Debrecen geholpen. Met betrekking tot deze hulpactie moeten wij nog de namen van de twee Hongaren ^{noemen} ~~aanhalen~~, die hun taak, als bemiddelaars op zoo'n voortreffelijke wijze volbracht hebben, dat zij voor deze daad van de Academie een zeer loffelijk testimonium hebben gekregen, m.n.: S. Weszprémi en F. Kolmár.³⁰⁷

De materiele zijde De hier opgesomde gevallen wijzen grooten-
van deze ondersteuning deels op het morele karakter der hulpverlee-
ning. Maar de Hollanders hebben -wat wij reeds deden uitkomen- de
Hongaren ook financieel krachtig gesteund. Over deze financieele
ondersteuning kunnen wij het volgende mededeelen.

Het zou de grootste vergissing zijn te gelooven, dat de
Hongaren, die zoo'n lange en onzekere reis ondernamen, in de hoop
verkeerden, dat zij na het bereiken van hun doel, aan een buiten-
landsche academie van alle zorg ontlast, geheel kosteloos hunne
studiën zouden kunnen voortzetten; ja, dat de hulp, die zij zouden
krijgen, zelfs al hunne uitgaven zouden dekken. Integendeel, deze
peregrinus-Hongaren hebben een zeer aanzienlijke som geld uit
Hongarije hebben meegebracht. Het hof van Weenen trachtte dit in
de tijden van verdrukking als een wapen te gebruiken tegen onze
gereformeerde kerk. Er werd geklaagd, dat de staat door deze peregri-
natie in 20 jaren niet minder dan f. 210.000 verloren had.³⁰⁸ Maar hoe
tegenstrijdig hunne beschuldigingen waren, blijkt duidelijk uit een
ander verwijt, n.l., dat deze peregrinatie niets anders was, dan
winstmakerij, omdat onze jongelieden op de buitenlandsche academie's
kleinere of grootere financieele steun kregen.³⁰⁹

De meest gangbare methode om het benodigde geld voor
deze peregrinatie voor onze jongelieden bijeen te brengen, was het
z.g. "academische rectoraat". Dat bestond hierin, dat een collegium
(b.v. in Debrecen, Sárospatak, Pépa enz.) haar oudere studenten naar
lagere scholen en gymnasia uitzond, om hen daar onderwijs te doen
geven, zoodat zij in enkele jaren door spaarzaamheid een voor dezen
tijd aanzienlijke som konden bijeenbrengen. Om slechts een voorbeeld
te noemen, N. Misztótfalusi Kis heeft door het "rectoraat" van Fo-
garas in drie jaren niet minder, dan 350 gouden daalders opgespaard!³¹⁰
Met zoo'n mooie som kon hij -zooals hij zelf in een van zijn ge-
schriften vermeldt- met gerust hart en met zelfvertrouwen de groote
en lange reis naar het buitenland ondernemen. -Een andere methode
was de z.g. "albizaatie". Deze was in principe ~~als~~ als een aanvulling
van het "academische rectoraat": de student, die niet genoeg geld
had, ~~moest~~ moest in het bezit van een aanbevelingsbrief van dorp
tot dorp, van stad tot stad gaande het benodigde geld verzamelen. -
Er was echter ook nog een derde methode, die in deze eeuwen verreweg

de mooiste was - het alumniaat. Dit bestond daarin, dat een rijke magnaat een of meerdere studenten op zijn kosten naar de buitenlandsche academie's stuurde. Maar er waren ook steden, die alumniën hadden, zoo b.v. Debrecen. De bewijzen van dankbaarheid voor de, op deze wijze verleenden steun zijn de vele dedicaties, welke onze jongelieden op de eerste bladzijden van hunne disputaties, dissertaties of andere werken geplaatst hebben. P. Bod vertelt in zijn "Athenas", dat Graaf M. Teleki "...in achttien jaar niet minder, dan achttien jongelieden naar de Belgische en Engelsche scholen heeft gezonden, om (zooals de Hongaren dat uitdrukten) "te hooren en te zien", en elk f. 1000 aan reisgeld voorzag. Verschillenden van hen waren later in hun vaderland met schild en helm uitgeruste mannen, staande op den burcht van Sion. Op geen beter voorbeeld is er voor Zevenburgen te wijzen, dan op den vorst G. Bethlen."

Hoewel onze Hongaren dus zeer aanzienlijke bedragen bij zich hadden, bleek hun geld ondanks de grootste zuinigheid wegens de lange, in den regel vier, vijf, ja zes jarige peregrinatie, veelal ontoereikend. Gezien hunne nooden en hulpeloosheid, werden zij dan van verschillende kanten gesteund, zelfs werden er voor regelmatige ondersteuning stichtingen opgericht. In Utrecht was de z.g. "Voetiaansche beurs" de eerste, welke ook ter hulp van de Hongaren is verrezen. Helaas hebben wij over de uitkeeringen van dit fonds aan de Hongaren slechts enkele gegevens.

De eerste gegevens, die op de hulpverleening aan de in Utrecht studeerende Hongaren betrekking hebben, zijn afkomstig uit het jaar 1661. Wij hebben die al reeds besproken. Zoo kregen S. Samarjai en M. Dobrai elk f. 25. Van de hierop volgende jaren hebben wij geen nieuwe aanwijzingen. Eerst in 1708 vinden wij de eerste gegevens in het rekeningboek van het FM: M. Almási, J. Némethi en B. Almási kregen voor de maanden VI. tot XII. ^{3/2} f. 152. - Evenzoo zijn uit dit fonds ^{tezamen} ^{3/3} verstrekt, aan B. Almási f. 40 (12. IV. 1709), M. Almási en J. Némethi elk f. 56 (8. VI. 1709), P. Almási, ~~M. Szathmári en J. Tsétsi~~ M. Szathmári en J. Tsétsi tezamen f. 100 (24. VI. 1710), S. Szentgyörgyi f. 50 (31. VIII. 1712.), ~~en~~ drie Hongaren, wier namen niet in het rekeningboek vermeld worden, ~~en~~ elk f. 50 (31. X. 1713), J. Lapidenus, voor de ~~terugreis~~ terugreis naar zijn vaderland f. 25 (13. IV. 1717), een onbekende Hongaarsche Baron f. 15 (14. VI. 1719) en eindelijk aan een zieken,

en noodlijdenden Hongaar, J. Benkő f. 10 (21.XII.1753). - In het rekeningboek van het reeds vermelde FF zijn slechts de volgende uitkeringen te vinden: aan ? Szathmári f. 25 (12.VI. ~~1725~~ en 12.XII. 1726). Op 17. VI. 1749 vinden wij hierin de laatste intekening over ~~de~~ de hulpverleening aan Hongaarsche studenten. Er werd toen n.l. besloten, dat aan Hongaarsche en Zevenburgsche studenten in de toekomst uit dit fonds geen gift meer zou worden verstrekt. Maar toen hadden de Hongaren er ook geen groote behoefte meer aan. De leiding van de, tot dezen tijd tamelijk ongeregeld en spaarzaam functioneerende, ondersteuning namen van 1720 af de Vroedschap en PSU zelf in handen. Zonder twijfel is dit op initiatief van de professoren geschied, die lettende op het langdurig verblijf en het constante aantal der Hongaren, zich direct tot de PSU wendden om voor hen ondersteuning te vragen. Hirvan was het gevolg, dat de PSU ³⁷⁴ voor zes Hongaarsche studenten f. 300 uitkeerde. Van dezen tijd af steunde de PSU regelmatig onze jongelieden, en verhoogde zelfs het jaarlijksch bedrag van f. 300 tot f. 600. 1721-23 per jaar f. 300, 1724 f. 450, 1725-47 per jaar ~~f. 600~~ f. 600, 1749-50 per jaar f. 600, 1752 f. 1200, 1754-56 per jaar f. ~~600~~ 600, ~~1757-1758~~ 1757 f. 1200, 1758 f. 600 en 1760-95 per jaar f. 600; de PSU offerte dus ~~in de~~ totaal f. 43.050 voor de Hongaren. - ~~Ook~~ Ook de Stad kwam de Hongaren met een aanzienlijk bedrag te hulp. Op interventie van de professoren gaf zij van 1721 af tot 1794 bijna onafgebroken de jaarlijksche ondersteuning van f. 300. - Dit werd zelfs meermalen aanzienlijk verhoogd. 1721-26 per jaar ~~f. 300~~ f. 300, 1727 f. 900, 1728-29 per jaar f. 300, 1730 f. 600, 1731-39 per jaar f. 300, 1740 f. 450, 1741-45 per jaar f. 300, 1747-51 per jaar f. 300 en eindelijk 1753-94 per jaar f. 300. Zij bedroeg in het geheel f. 22.650. =

Maar van den aanvang van dit tijdperk steeg het aantal Hongaren gelijkelijk. De vermeerdering was vaak vrij aanzienlijk en duurde tot het uitbreken van de Fransche (Napoleontische) oorlogen. Langzamerhand steeg het aantal studeerende Hongaren tot tien, vermeerderde tot twintig, ja, zelfs was ~~er~~ er een tijd, dat zij de dertig benaderden. Het spreekt van zelf, dat voor zooveel menschen de met liefde en offervvaardigheid gegeven ondersteuning hoe langer hoe meer onvoldoende bleek. Maar God zond in de persoon van een milddadige Arnhemsche vrouw, Anna Everwijn, een onverwachte

hulp. Zij vermaakte een groot deel van haar vermogen, n.l. f. 20.000 voor de ondersteuning van de Utrechtsche Hongaarsche en Zevenburgsche theologische studenten. Wie of wat haar tot deze edele daad heeft bewogen, dat verraden noch het testament, noch de acten, die betrekking hebben op het over dit fonds ontstane proces. Misschien vergissen wij ons niet, als wij veronderstellen, dat zij over de Hongaarsche studenten zeer veel had gehoord. Deze waren n.l. overal bekend in Holland. Zij deden, wat de studie aangaat, hun best, maar vanwege het lange verblijf, ver van hun vaderland, moesten zij vaak- ondanks de milddadige subsidies van Stad en Provincie- gebrek lijden. En A. Everwijn, wier edele ziel in haar laatste jaren steeds sterker tot God gekeerd was, wilde hunne studie verlichten. Haar lange testament is van 17. VIII. 1734, en bevat haar wilsbeschikking in vijftien punten verdeeld. Op de Hongaren heeft betrekking het negende: "...indertijdt zijnde Theologische Studenten, komende uit Hongarijen en Zevenbergen en studerende op de Academie tot Utrecht, de Jaerlijxe renten en opkomsten van een Capitael van twintigh duizent gulden." Het is een vrij groote stichting, waarvoor de Hongaren zich haastten hun groote dankbaarheid te toonen.³¹⁷ Maar dit fonds heeft slechts na een ongezegende strijd aan zijn doel kunnen beantwoorden. De geschiedenis van deze stichting is nog onbewerkt. Uit de acten kunnen wij echter het volgende vaststellen: de familieleden van de stichtster vielen het testament aan, en begonnen een proces, dat vrij lang duurde. Het is na vele moeite van de professoren der Academie -die van de Vroedschap veel steun ondervonden- in voor het daarbij ingestelde fonds gunstigen zin geëindigd. Stukken of rekeningen, die op het beheer van dit fonds betrekking hebben, zijn er nauwelijks overgebleven. Deze zijn hoogstwaarscheinlijk ook verdwenen na den dood van S.D. Van Veen, tezamen met vele stukken van het SB en met op de Hongaren betrekking hebbende andere acten. Slechts enkele gegevens vinden wij in de aantekeningen, die in het archief van de Theologische Faculteit bewaard worden, in de "Acta Facultatis Theologicae in Academia Rheno-Traiectina" en in het boek van Van Veen over de geschiedenis van het SB. Uit deze gegevens kunnen wij echter geen klaar beeld krijgen. Daarom is het ook vruchteloos, hierop dieper in te gaan.

Veel belangrijker was echter de invloed van het in 1761

opgerichte SB. Van Veen heeft de geschiedenis van dit fonds in zijn werk uitvoerig beschreven. ³¹⁸ Wat voor ons Hongaren in dit stipendium belangrijk is, kunnen wij in het volgende samenvatten. Het SB heeft zijn naam te danken aan Daniel Bernard Guiljamsz., oud gouverneur en directeur ter custe Cormandel in Oost Indien. Hij was een zeer rijk, maar in zijn leven ongelukkig man, die met zijn tweede vrouw ~~in zijn sterfjaar~~ op een gespannen, zelfs vijandigen voet stond. In de laatste jaren van zijn leven woonde hij in Utrecht, waar hij ook in 1761 stierf. In dit jaar, op 18. VIII. beschikte hij bij testament over zijn vermogen. Hij vermaakte ruim 9000 Engelsche £ ten behoeve van in Utrecht studeerende gereformeerde Palzische en Hongaarsche theologische studenten. Om dit fonds ontstond als het ware een reeks van legenden. Een aantal studenten mochten zoo gesteund door de opbrengst van het kapitaal, jaarlijks f. 300 subsidie genieten en wel zoo lang hun studie duurde. Het beheer van het fonds vertrouwde hij toe aan de professoren en ^{aan} de Vroedschap. - M. Balog Soós kreeg als de eerste Hongaar in 1767 een half subsidie, f. 150. De eerste Hongaar, die het volle subsidie genoot, was D. Márialaky, in 1771. Van dezen tijd af kregen de Hongaren van dit stipendium tot op heden ondersteuning. Op die uitkeeringen behoeven wij niet dieper in te gaan, wij verwijzen naar het genoemde werk van Van Veen. Te oordeelen naar de resultaten van eigene onderzoekingen - schat ik het totaal der aan de Hongaren in de jaren 1767-95 gedane uitkeeringen op f. 40.000. ³¹⁹

Met het oog op al deze beneficia, welke voor de Hongaren tezamen zonder twijfel een aanzienlijken steun vormden, is het niet te verwonderen, dat enkelen heelemaal niet aan thuiskeeren dachten. Ja, het was veel gemakkelijker om te Utrecht ~~te~~ student te zijn, dan te strijden tegen zooveel moeilijkheden in Hongarije. Gelukkig, dat ~~er~~ het er slechts weinigen zijn, die zoo gedacht hebben. Maar dat er zulke Hongaren toch geweest zijn, bewijzen enkele treurige voorbeelden. Reeds in 1744 was de Vroedschap er van op de hoogte gesteld, dat enkele Hongaren opvallend vele jaren aan de Academie vertoefden. Zij gaf toen aan de professoren opdracht, om in het vervolg bij de aanvragen om subsidie telkens ook de naamlijst der Hongaren te voegen. ³²⁰ Op 1. II. 1745 verzochten de professoren zelf aan de Vroedschap, om een zekeren Hongaar, met name N. Rath, van verdere onder- ³²¹

... van deze daad vinden wij slechts het volgende: "Proscidi

steuning uit te sluiten, daar hij al meer dan tien jaren de subsidies genoten had. De Vroedschap besloot zich met het voorstel van de professoren te vereenigen, ja, zelfs werd een commissie gevormd, om na te gaan tot hoeveel jaren de ondersteuning aan een Hongaar kon beperkt worden. Volgens Vroedschapsnotulen (22. II. 1745) werd in dezen het volgende besluit genomen: zij mochten drie jaren lang een beneficium genieten, in het vierde jaar slechts dan, als de professor het om een of andere reden noodzakelijk achtten. Maar op 25. X. 1751 droeg de Vroedschap de commissie op - blijkbaar op verzoek van de Hongaren - om over de subsidies aan de Hongaarsche studenten een nieuw voorstel te doen. Het rapport kwam 15. XI. binnen en daarop werd besloten, dat de Hongaren de subsidies voortaan vier jaren lang zouden mogen genieten, maar bij uitzondering zouden de professoren en dezen tijd nog kunnen verlengen. Op 4. XI. 1754 eischte de Vroedschap weer de indiening van naamlijsten (wat blijkbaar tot nog toe was nagelaten) en schreef zij ook voor, dat bij de namen de juiste data van aankomst vermeld moesten worden, en tevens hoe lang zij subsidies hadden genoten. Maar ondanks al deze beperkende maatregelen is er een aantal Hongaren, die zes, zeven, ja zelfs acht jaren lang ondersteuning gekregen hebben.

Enkele bijzonderheden Bij den avondschemering van zijn gebroken en teleurgesteld leven schreef ³²³ N. Misztótfalusi Kis in zijn "Zelfverontschuldiging", dat hij ondanks zijn ouderdom het liefste nog eenmaal naar Holland zou willen teruggaan, indien hij de moeilijkheden der lange reis, die hem naar Holland voeren, ^{moest} niet zoo goed kende. Want deze reis ondermijnde de gezondheid zelfs van de krachtigste mannen in den bloei van hun leven, zoo, dat er onder hen - die ~~deze~~ reis gemaakt hadden, zeer weinigen waren, die een lang leven mochten genieten. En inderdaad, de reis en het verblijf buiten de grenzen van de in Utrecht studeerende Hongaren ging ^{ook} dikwijls ~~met~~ met zware moeilijkheden gepaard. Velen sleurde de dood onderweg ³²⁴ mede, en vele vermoeide lichamen van Peregrinus-Hongaren worden door de Hollandsche aarde bedekt. Het eerste sterfgeval, waarvan wij zekere gegevens hebben, is van 1787. Het is zeer te betreuren, dat dit een zelfmoord was. Het eigenhandig geschreven testament van G. Tsernátoni Wajda, dat vol is van aandoenlijke zelfverwijten, vertelt niets van de reden, waarom hij de hand aan zich zelf sloeg. Over de uitvoering van deze daad vinden wij slechts het volgende: "Praecidi ³²⁵

mihi arteriam asperam."-Meerdere gegevens hebben wij echter over de verschillende ziekten, aan welke onze jongelieden geleden hebben. Wij zullen daarover slechts kort zijn.³²⁶ Behalve de ziekte van L. Gyöngyösi, waarop wij nog terugkomen, zijn er twee bijzondere gevallen. Het eerste dateert van 1753: G. Borsa is krankzinnig geworden. De Theologische Faculteit en de Vroedschap trachtten Borsa gezamenlijk te helpen en lieten hem eerst in een ziekenhuis opnemen, doch na een jaar werd hij door een korporaal, wiens regiment in Utrecht gedetacheerd was, huiswaarts getransporteerd. Het tweede, ~~eveneens~~ eveneens treurige geval was de ziekte van A. Balog in 1759. Ook hij verloor zijn verstand. Maar hij werd merkwaardiger wijze niet verzorgd door de Academie of ^{of} de Vroedschap, doch door de PSU. Na enkele maanden in een ziekenhuis verpleegd te zijn, werd hij door twee, naar het vaderland terugkeerende Hongaarsche studenten medegenomen. Wij zouden nog eigenlijk van een derde dergelijke geval melding kunnen maken. S. Somodi schreef³²⁷ n.l. in zijn dagboek bij den Naam van J. Naszályi: "Een krankzinnige man!" Misschien is Somodi door afgunst of door andere voor ons onbekende beweegredenen verleid tot het schrijven dezer woorden. Want Naszályi was geheel niet ziek, en allerminst zijn geest. Dit getuigt zijn examen, en zijn ordening tot den heiligen ~~Hof~~ dienst, en het aan hem uitgereikte loffelijke testimonium.³²⁸

Studieresultaten Wij gaan nu over tot de bespreking van de werkzaamheden der Hongaren in Utrecht en wat zij op wetenschappelijk gebied gepresteerd hebben.

De Utrechtsche professoren spraken -wanneer zij voor hen subsidie vroegen- altijd met de grootste waardeering over de Hongaarsche studenten. Naast hun goede gedrag vertelden zij van hun ijver en de goede vorderingen, die zij in de studie maakten. En als ~~zij~~ zij een getuigschrift gaven aan de huiswaartskeerenden, maakten zij daarin met de grootste erkentelijkheid gewag niet alleen van hun geslaagde werkzaamheden in Utrecht, maar bij enkelen ook van de waarde van de door hen vergaarde schatten op ~~het~~ wetenschappelijk gebied. Zoo b.v. schreven de professoren in het "absolutorium" van J Péczeli,³²⁹ die in Utrecht tot ieders verwondering in het Hebreeuwsch, Arabisch, Grieksch en Latijn debatteerde, de volgende loffelijke woorden: "Eximias, quibus ornatus est animi dotes, vastum ingenium iudicium

acre,memoriam tenacem,accuratamque rerum divinarum scientiam,non
potuimus non mirari." De mooiste erkenning voor onze jongelieden
was echter,dat men enkelen,b.v. J. Apátza ~~was~~ Tsere,een academischen
leerstoel aanbood.Enkele geleerden sloten ook met de Hongaren een
hechte vriendschap,zoo b.v. G. Voetius met G. C. Komáromi en
I. Van HamelsVeld met J. Rétsey.Voor de bereiking van deze schitte-
rende resultaten,was het natuurlijk van veel invloed,dat de meesten
eerst na de beëindiging hunner studie in het vaderland,ja zelfs na
het "academische rectoraat" naar buitenlandsche academie's gegaan
zijn. B.v. N. Misztótfalusi Kis was naar eigen mededeeling reeds ³³⁰
een "oude kerel" (30 jaar oud!),toen hij naar Holland toog,en J.
Rétsey zegde de Utrechtsche hoogeschool vaarwel aan het einde van
een bijna zesjarig buitenlandsch verblijf - hij was toen reeds
32 jaar oud.Het waren - met uitzondering en~~en~~kelen- allen ernstige
mannen,die het gewicht van de verantwoording,welke op hunne schou-
ders rustte,ter dege hebben beseft en gevoeld.Zij wisten,dat niet
slechts hun "patronen",maar ook de geheele -op leven en ~~en~~ dood
strijdende- Hongarsche gereformeerde kerk hun studies met toege-
wijde liefde en vol verwachting volgden.Als wij van de resultaten
van ^{hun} studies kennisnemen,moeten wij ook erkennen,dat zij alles ge-
daan hebben,wat in hun vermogen was.Vaak werkten zij onder de
zwaarste omstandigheden. L. Gyöngyösi b.v. beschrijft uitvoerig in
het voorwoord van zijn boek ³³¹ "Fundament van de Christelijke religie"
het ~~was~~ jammerlijke lijden,dat hij in Utrecht door moest maken:
~~was~~ het was "...een gedeeltelijke verlamming.Sedert den tijd,dat
God mij uit mijn dierbare vaderland naar dit vreemde land bracht,
was ik slechts een kwartjaar gezond.Daarna hebben de gevolgen van
mijne vele kwalen mij in dezen ellendigen toestand gestort,waardoor
ik reeds meer dan een jaar en drie maanden zelfs mijn logement
met eigen kracht niet kon verlaten door de zwakte van mijn beenen."
Doch hij werkte ondanks dit alles.Hij leerde vreemde talen,om zijn
vaderlandsche kerk door vertalingen te dienen.Daar hij niet schrij-
ven kon,vertaalde hij dikteerend aan een "ontfermende landgenoot"
eenige vreemde boeken in het Hongaarsch,en vertrouwde hem ook het
drukken toe.-Vele vertalingen,disputaties en bovenal de belangrijke
medewerking bij het drukken van den Hongaarsche Bijbel kenmerken
hoofdzakelijk de werkzaamheid van de Hongaren in Utrecht.Toch
waren de 36 promoties,die zij in dezen tijd (1636-1795) zonder

uitzondering met de meeste lof gedaan hebben, wel de kroon op hun studiën. Er zijn over het verloop van deze promoties bijna geen gegevens overgebleven, slechts over die van G. C. Komáromi en S. Borosnyai zijn aantekeningen bewaard. Meer aanwijzingen zijn te vinden over den uitslag daarvan. In de eerste plaats moeten wij de promoties van G. C. Komáromi en J. Pósa³³⁴házi³³⁵ vermelden. Hun viel de grootste onderscheiding ten deel, n.l. de gouden penning der Academie (bovendien kreeg Komáromi van de Stad ook nog een zilveren eerepenning!). Betreffende de promoties der andere Hongaren zijn er slechts zeer korte ^{oizingen van lof} ~~loftuigingen~~ te vinden in het Album Promotorum.³³⁶ Verder vinden wij nog aanwijzingen in de "applausu", een destijds in de studentenwereld ~~was~~ veel geliefd gebruik. Tusschen 1636-1795 verwierven in Utrecht de volgende Hongaren de graad van doctor:³³⁷

- G. C. Komáromi (Theol. 7. II. 1653.)
- S. Enyedi (Med. 1. VII. 1653.)
- J. Pósa³³⁴házi (Phil. et A.L.M. 19. VI. 1655.)
- ~~C. Enyedi~~ Enyedi (Jur. 2. IV. 1660.)
- J. Modori Martius (Med. 17. III. 1671.)
- A. Gruber (Med. 15. IV. 1682.)
- A. Teutsch (Med. 18. VIII. 1693.)
- J. Albrich (Med. 24. XII. 1709.)
- S. Diószeghi (Med. 4. II. 1727.)
- D.M.J. Perliczi (Phil. et A.L.M. 19. XI. 1728.)
- S. Borosnyai (Theol. 23. XI. 1736.)
- J. Szentpéteri Tseh (Phil. et A.L.M. 24. II. 1739.)
- J. Zoltán (Med. 21. X. 1745.)
- S. Mátyus (Med. 11. VI. 1756.)
- S. Wessprémi (Med. 15. VII. 1756.)
- S. Dombi (Med. 10. IV. 1758.)
- P. Pétsy (Med. 13. V. 1758.)
- S. Pataki (Med. 11. IX. 1758.)
- J. Benedek (Med. 14. IV. 1762.)
- S. Farakas (Med. 31. VIII. 1762.)
- G. Zágoni (Med. 26. VI. 1764.)
- G. Jánossi (Med. 24. IX. 1764.)
- G. Öri Füle³³⁴p (Theol. 6. VI. 1765.)
- M. Balog Soós (Med. 30. VII. 1766.)
- M. Polgári (Med. 13. VII. 1768.)

M. Szathmári Paksi (*Phil. et L.A.M.* 3.VI. 1771.)

S. Pesti Szegedi (*Med.* 27. VI. 1772.)

J. Fogarasi Pap (*Phil. et L.A.M.* 20. VI. 1774.)

J. Báty (*Med.* 22. VI. 1775.)

S. Kolosvári (*Med.* 21. VI. 1775.)

S. Hosszufalvi Horváth (*Med.* 26. VII. 1776.)

J. Zoltán (*Med.* 28. VI. 1776.)

M. Konkoli Thege (*Med.* 14. VI. 1777.)

P. Borosnyai Nagy (*Med.* 27. V. 1780.)

S. Göde (*Phil. et L.A.M.* 25. V. 1781.)

A. Komjáti (*Jur.* 12. VI. 1782.)

Ordering tot den Heiligen Dienst Behalve dat der promoties is er echter nog een ander, in zeker opzicht met de academische studie zamenhangend en zeer belangrijk resultaat van deze Utrechtsche peregrinatie: de ordening tot den heiligen dienst.

De Hongaarsche theologische studenten, die aan een buitenlandsche hoogeschool hunne studies voortzetten, voelden zich dikwijls genoodzaakt, ja door de omstandigheden in het vaderland werden zij soms zelfs gedwongen, om na het voltooien van hunne studiën voor den terugkeer naar het vaderland de noodige kerkelijke examens af te leggen. De vroegste hierop betrekking hebbende aantekeningen hebben wij uit Wittenberg. De eerste ordening had hier in 1540 plaats. Wittenberg was voor de Hongaren gedurende langen tijd de eenigste plaats, waar zij hun ordening tot den heiligen dienst ontvingen. Maar omstreeks 1580 kregen zij ook in andere universiteitsteden daartoe gelegenheid, zoo b.v. in Leipzig, Dresden, Jena enz. - Gegevens, die naar Holland verwijzen, hadden wij echter tot nog toe niet. Maar het zou ondenkbaar zijn, dat er geen Hongaren in Holland geordend zijn zouden. En dan nog wel in de XVIII. eeuw, toen het gereformeerde Holland zooveel Hongaren tot zich trok, en toen de beteekenis der andere buitenlandsche hoogeschoolen voor de Hongaarsche studentenperegrinatie hoe langer hoe meer verminderd was, de eeuw, waarin in Hongarije, na afloop van de bloedige geloofsvervolgingen, de misschien nog gevaarlijkere verdrukkingen, de allerlei hinderpalen leggende en onrechtvaardige decreten en instructies ten doel hadden om niet alleen het schoolwezen, maar ook het geheele gereformeerde kerkelijke leven op de meest brutale wijze te gronde te richten. Als het meest gevaarlijke ~~decreet~~ decreet gold het verbod van ordening van predikanten.

heid

Het is begrijpelijk, dat onze jongelieden zich ook met deze moeilijk-
~~heid~~ hebben gewend tot de Utrechtsche autoriteiten, die jegens hen
 reeds zoo vaak hunne bereidwilligheid getoond hadden. In 1733 kwamen
 zeven Hongaarsche studenten tot de Utrechtsche Classis en verklaar-
 den de jammerlijke toestanden, waarin onze kerk verkeerde. Zij ver-
 zochten de Classis om hen niet alleen "praeparatoire", maar tevens
 ook "peremptoire" te laten examineeren en daarna te laten ordenen,
 omdat de weg van ordening in Hongarije geheel afgesneden werd. De
 Classis wilde de verdrukke Hongaarsche kerken van ganscher harte
 helpen, doch zij besloot om de zaak eerst voor de spoedig bijeenko-
 mende provinciale Synode te brengen. Zij oordeelde zich n.l. in deze
 niet competent, omdat zulke ezamens en ordening alleen "stante Synodo"
 mochten geschieden. Doch, voordat de Synode in deze aangelegenheid
 een besluit nam, ~~besloot~~ wilde de Classis de Hongaren helpen en ieder lijd gaf ten
 behoeve van hun f. 3, tezamen f 120, welk bedrag de Hongaren met
 dankbaarheid aanvaardden. Op de daarna volgende bijeenkomst besloot
 de Classis eenstemmig, om zich tot de Synode te wenden met het vol-
 gende schrijven: "De Classis van Utrecht geeft aan de Christelyke
 Synodus derzelve provintie te kennen, dat op haar laatste vergade-
 ringh, gehouden den 11. Aug. 1733., verschenen zijn Seven Hongarische
 Studenten, versoeckende om de verdrukkingen, onder dewelke de meeste
 kerken in hun Vaderlandt zugten, en van welke een der voornaamste is,
 volgens hun verhaal, dat door een Keyserlyk verbodt geen ordeningh
 tot predikanten magh geschieden, en dat by gevolg in korte Jaaren
 de kerk daar geheel moest vervallen, dat zij van deze Classis niet
 alleen praeparatoire maar ook peremptorie mogten geëxamineert, en tot
 de predikingh des H. Woordts, en de bedieninge der H. Sacramenten
 toegelaten, en geordent worden: Waarop ernstigh gedelibereert zijnde,
 is de vergaderingh met een algemeene droefheyt en medelyden aange-
 daan geweest, van herten wenschende het verzoek van deze Studenten
 te mogen inwilligen: Dogh is terugh gehouden uyt aanmerkingh, dat de
 kerken order in deze provintie aangenomen verbiedt Art. 7. Dat
 niemant tot den dienst des Woorts beroepen zal worden, zonder hem
 in een zekere plaats te stellen, en de Classis deze wet niet en
 durfde overtreden: Welke en andere redenen door hare gedeputeerden
 ad Synodum nader te deduceren, haar bewogen hebben, de raadt en order
 van de Christelyke Synodus te verzoeken, hoe zij in dit, en dierge-
 lyke gevallen zich hebben te gedragen, en hoe zij op de beste

wyze die nootlydende kerken behulpzaam zouden kunnen zyn;

Waartoe onzes bedunkens best zoude zijn onder goetvinden der Christelyke Synodus

1. Dat deze personen volgens hun hoogh- kerk. gesagh, door de Eerw. Christelyke Synodus zelve geëxamineert wierden off dat deze Classis ten speedighsten geordineert mogte werden met het examen voort te gaan.

2. Dat de Christelyke Synodus de goedheyt geliefde te hebben van met concurrentie der andere Synoden een vaste order te beramen, hoe de Byzondere Classen verder in dier gelyke gevallen zullen handelen, om ende nootlydende kerken te hulp te komen..."

De Synode had geen bezwaar en verzocht de Classis zelfs speed te betrachten. Het eerste examen en de ordening hadden op 15. IX. 1733. plaats en van dezen datum af tot 1790 toe werden 45 Hongaren door de Classis geëxamineerd en geordineerd.

1733 15. IX. M. Körösi

1733 6. V. VI. J. Wáradi

P. Lovasi

1737 8. V. III. V. Nagyszegi

1790 8. V. III. A. Csuzi

S. Egyházi

D. Ujfalusi

1734 7. I. J. Solymosy

Over de 8.9. VI. G. Tokay

S. Földesi

P. Szoboszlai

S. Nagy

S. Edelényi

M. Seres

1735 7.8. VI. S. Szathmári

A. Szathmári

S. Hevessi

S. Dömsödi

1748 5.6. III. N. Dávid

J. Ferentzi

J. Sutha

J. Komáromi

1749	4.5.III.	J. Pápai
1750	3.4.III.	J. Gondán
1750	12.13.VIII.S.	Wiszlai
1750	3.4.III.	A. Sárkány
		J. Szalántzi
		G. Szalai
1751	26.27.X.	F. Székely
1774	7.8.VI.	J. Fogarasi Pap
		G. Méhes
1775	7.8.III.	F. Ákon
		S. Benkő
		N. Tétsi
1777	4.5.III.	M. Konkoli Thege
		M. Wántza
1778	3.4.III.	S. Szána
1783	4.5.III.	J. Péczeli
1786	6.7.VI.	S. Erdélyi
		J. Rozgonyi (alleen "praeparatoire")
1787	6.7.III.	S. Zabolai (alleen "praeparatoire")
1790	2.3.III.	A. Török
		M. Tsakai
		J. Naszályi
		S. Szentes(i)

En hier Over het examen vinden wij overvloedige gegevens in ACU. Zoo worden hier de voorwaarden vermeld, die noodzakelijk waren om geëxamineerd en geordineerd te worden, n.l.: testimonia van lidmaatschap door de Hongaarsche kerkelijke autoriteiten afgegeven; van Grieksche en Hebreeuwsche talenkennis; van de predikant der Engelsche kerk te Utrecht, dat de candidaat tijdens zijn Utrechtsche verblijf aan het heilige avondmaal deelgenomen had, en ten laatste was er nog een zeer gewichtig testimonium noodig, uitgereikt door de professoren van de Academie, dat de candidaat een onberispelijk leven ^{leid} ~~gevoerd~~ had, in zijn studie ijverig geweest was en voor het examen voldoende voorbereid was. Over het verloop van deze examina het volgende.

Eerst werden zij in de Grieksche en Hebreeuwsche taal geëxamineerd en daarna in de belangrijkste punten van de Christelijke godsdienst. Verder werden bijna bij iedere gelegenheid vragen gesteld over :

"...de hoofdstukken van Godt, de goddelyke eygenschappen, de H. Drieëenigheydt, de besluyten, genoegdoeninge, rechtveerdighmakinge, de Kerk, deszelfs regeringe en bedienaren, de heylige bondsregelen (en eindelijk over de) de kerkelyke litteratuur." De examens hadden zonder uitzondering den besten uitslag. De notulen van ACU leggen telkens den nadruk op de antwoorden, welke niet alleen "vlug en handig, maar ook kleurig en diepgaand" waren, getuigende van een lange en ernstige studie. De uitreiking van loffelijke testimonia werd aan het einde van het examen en de ordening herhaaldelijk met nadruk vermeld. Voor het examen en de ordening betaalden de Hongaren niets, zij kregen trouwens ook het in het Latijn geschreven testimonium gratis. ³⁴⁴

Het leven in den vreemde. ~~III~~ Hoe de Hongaren zich onder de vreemde verhoudingen en in de ongewone omgeving gedragen hebben, moet nog kortelijks vermeld worden. Ook het leven, dat zij als student leidden en, zoo daarover gegevens zijn, hun omgang in het Hollandsche gemeenschappelijke en alledaagsche leven. - Zij woonden naar vrije keuze in logementen of in herbergen, of bij Utrechtsche burgers. ³⁴⁵ Als omgangstaal bediendem zij zich - ook buiten de Academie - bijna zonder uitzondering van het Latijn. Uitgaande van hunne degelijk gedrag - zoowel in studie als in het alledaagsche leven - is het vanzelfsprekend, dat zij ook aan de behoeften van hun zielen gedacht hebben. Zij gingen naar de kerk, en namen deel aan het Heilige Avondmaal. En hier moet worden opgemerkt, dat zij, omdat zoo weinigen de Hollandsche taal kenden, lid waren van de Utrechtsche Engelsche kerk, waar de taal van liturgie het Latijn was. Doch zij verzoekten de Theologische Faculteit reeds in 1722 om hen een ~~aparte~~ aparte ruimte te geven, voor het houden van eigen godsdienstoefening. Zoo kregen zij dan het verlof van de Vroedschap ³⁴⁶ ~~van Utrecht~~: "...omme des zondags ten elf ueren voornoens in 't bovenste auditorium van de Academie onder haer te houden haeren godtsdienst en te doen een predicatie." Later, toen met hulp van de stichting van H. Van Alphen in Utrecht de Hongaarsche Bijbel meerder malen werd gedrukt, werd ook aan dit auditorium, dat men in de loop der jaren "Hongaarsche Kerk" begon te noemen, een Hongaarsche Bijbel geschenken. Zoo'n Bijbel kregen later echter ook meerdere Hongaren. Deze mooie gewoonte, om in Utrecht een Hongaarsche godsdienstoefening te houden, duurde tot

1794 toe. S. Somodi teekend in zijn dagboek op, dat hij in de Utrechtsche Hongaarsche Kerk ook heeft gepreekt. Door met de Napoleontische oorlogen ingetreden veranderingen verloor dit ~~kerk~~ bovenste auditorium zijn karakter als Hongaarsche Kerk, en weldra, reeds in het begin der XIX. eeuw "...was (het) door grenzenlooze verwaarloozing geworden tot eene ruïne...die een zoo aardig effect maakte, dat tal van schilders en tekenaars (Lamberts, Springer, Koster, Hekking en de Belg Van Ysendijck) zich beijverd hebben om haar af te teekenen." Nog later, met de restauratie der Kloostergang, verdwenen ook haar laatste overblijfselen, zooals ~~kerk~~ met 1795 ook het einde gekomen was aan het mooiste tijdperk van de Utrechtsche ~~Hongaarsche~~ Hongaarsche studenten-peregrinatie.

Merkwaardig is het, dat de Hongaren in het studentenleven -ondanks hunne betrekkelijk groote aantal- geen noemenswaardigen rol hebben gespeeld. Zonder twijfel was de oorzaak hiervan, dat zij ouder en daartengevolge ook ernstiger waren, dan het gros der studenten. P. Hofstede schreef in zijn boek ~~1748~~ ³⁴⁷ "...daar is geen een op onze Academy, hy mag zo snapagtig weezen als hy wil, die moed genoeg heeft om een woord te durven spreken, daar een Hongaar in 't gezelschap is. 't Is of de tong hen ~~aanstonds dood~~ aanstonds aan 't gehemelte besterft, zo ras ze van diergelyke personen genadert worden: even als die vogeltjes, die den gantschen dag niet anders doen als tjilpen, en sjirpen, dog zo ~~=~~ ras ze de Valk met zyn pennen door de lugt hooren gonzen, straks verstommen, en niet eerder wederom beginnen wiltzang te zingen, voor en al eer ze verzekert zyn, dat ze niet meer gehoord zullen worden." -Zij mochten het door hun leeftijd en door hun onbetwistbaar meerdere kennis verworvene aanzien niet in gevaar brengen door inmenging in het destijds afwisselend en dikwijls meer dan vroolijk studentenleven. Maar waar dat mogelijk was -b.v. bij gelegenheid van jubilea of andere feestelijke aangelegenheden- hebben zij gaarne teekenen van medeleven en dankbaarheid gegeven. Hiertoe betrekking hebbende interessante gegevens zijn b.v. van de verschillende jubilea overgebleven. In 1736 schreven zij een gedicht, dat ook de Vroedschap goedkeurde en op stads kosten werd gedrukt. ³⁴⁹ In 1747 verhoogden zij -bij gelegenheid van den intocht van de Prins W.K.H. Friso in Utrecht- in nationale kleederdracht een kleine groep vormende het aanzien van de optocht. ³⁵⁰ Ook werd toen de feestvlag door een

351

Hongaar ontworpen. Een zeer mooie uiting van hun dankbaarheid was het gedicht, dat zij ter gelegenheid van tweede uitgave van de z.g. "Utrechtsche Hongaarsche Bijbel" hebben vervaardigd. Dankbare woorden uit dankbare harten. Maar het mooist is het reeds vermelde jubileumvers uit 1736. Alsof arme, van alles beroofde peregrinus-Hongaren het heden hadden geschreven, met een traan van aandoenlijkheid in het oog ziende de glorie van vroegere schitterende grootheid:

352

"Nos, quibus ante fuit, cunctis notissima terris,

353

Fama, fuit virtus, gloria, flos et honos.

Nos, quibus omnis honos, quibus omnis Splendida, victis,

Libertas et opes, gloria prisca, jacent.

Nos, quibus, adversis fatis, sub pondere Palmae

Non nisi depressae nomen habere licet.

Nos, quibus obsequi jam gloria sola relictæ est,

Nostræque sunt duro subdita colla iugo.

Nos, quibus ipse dolor sermonem obsignat in ore,

Labitur ex madidis plurima gutta genis.

Nos, quibus est cultus, communio sancta, fidesque,

Vobiscum Deus est, et quibus Una salus,

Nos, quibus una salus, Vestram implorare salutem,

Sit quibus ut vestro in Nomine multa salus.

Adsumus Patres..."

En in lange strofen wellen de woorden van edele dankbaarheid uit hunne harten. Alsof zij gevoelden, dat de liefde van de Utrechtsche Academie het best beantwoord kon worden met hartelijke dankbaarheid, dankbaarheid voor de Utrechtsche peregrinatie, die was als een rots, waarop mede het voortdurend geteisterde gebouw der Hongaarsche gereformeerde kerk ~~staande was~~ gedurende $\equiv$ twee eeuwen staande was kunnen blijven. Wij, als veel latere generatie, die in Utrecht mochten studeeren, kunnen ook niet anders doen, dan van ganscher harte danken voor deze peregrinatie. Maar bovenal past het ons dank te brengen aan Hem, Die de harten der menschen beweegt en door Zijne sterkende en helpende hand ons hiertoe heeft bijgestaan.

Soli Deo Gloria!

ASB - Archief van het Hospitium Bernardinum.

ASBU - Acta Synodi Provinciae Ultraiectinae.

BTP - Reurs van de Theologische Faculteit (Akenings

en Verantwoording der Theol. Faculteit).

1.-Het is mij een behoefte om reeds hier te vermelden,
dat dit boek eigenlijk eene bewerking is van mijn
proefschrift "Hongaarsche Gereformeerde Jongelieden
aan de Utrechtsche Universiteit 1636-1836" (In het
Hongaarsch, Debrecen, 1935, Lex. oct. bl. 90.).-Met na-
druk zeg ik het: bewerking, omdat ik hier verschillen-
de omvangrijke deelen heb weggelaten, b.v. de geheele
bijlage en de gegevens, die uitsluitend voor onse,
Hongaren, van belang zijn. Daarentegen voeg ik hierbij
eenige belangrijke gegevens, die ik in mijn proefschrift
niet heb opgenomen, ondanks het feit, dat ik deze al
sinds 1933 bezat.

Wat de vertaling betreft, de heer G. van Klaveren Pz.,
ambtenaar aan het Utrechtsche gemeente-archief, heeft
mij door zijn bijzonderen bijstand zeer aan zich
verplicht. Voor zijn groote bereidwilligheid betuig ik
hem mijn welgemeenden dank.

Hieronder volgen nog de beteekenissen der afkortingen
van de meerdere malen aangehaalde bronnen:

- AAU - Acta Academiae Ultraiectinae (I., II., III.
dln. in het gemeente-archief van Utrecht,
IV. deel in het Senaats-archief der Utrecht-
sche Universiteit).
- ACU - Acta Classis Ultraiectinae. Budapest, 1879-1898.
- AFT - Acta Facultatis Theologicae in Academia be-
Rheno-Traiectina.
- ATF - Archief van de Theologische Faculteit der
Utrechtsche Universiteit.
- AH - Album Hungarorum (In het archief van het
Stipendium Bernardinum). (De verschillende stukken, die ik
aan de bibliotheek van de Koninklijke Hongaarsche
Academia der Wetenschappen.)
- APK - Archief van het Provinciale Kerkbestuur (Utrecht).
- ASB - Archief van het Stipendium Bernardinum.
- ASPU - Acta Synodi Provinciae Ultraiectinae.
- BTF - Beurs van de Theologische Faculteit (Rekening
en Verantwoording der Theol. Faculteitskas,

1772-1885.)

DRK - Bibliotheek van het Gereformeerde Collegium
te Debrecen.

FF - Fonds Frankendaal (Boek van Rekening, 1723-1839.)

FM - Fonds Maastricht (Boek van Rekening, 1706-1874.)

~~GRK - Bibliotheek van het Gereformeerde Collegium~~

~~4.-In het jaar 1885, toen de eerste student uit Hongarije~~
~~te Kolozsvár.~~

M - Matricula (Lijst der Studenten).

MA - Hongaarsche Athenas (Magyar Athenas), door P. Bod.
Nagyszeben, 1766.

~~GRK - Bibliotheek van het Gereformeerde Collegium~~

~~te Marosvásárhely.~~

NGPSU - Notulen van de Gedeputeerden van de Provin-
ciale Staten van Utrecht.

AP - Album Promotorum Academiae Rheno-Traiectinae
1636-1815.

NPSU - Notulen van de Provinciale Staten van Utrecht.

~~GRK - Bibliotheek van het Gereformeerde Collegium~~

~~te Nagyszeben.~~

NSzK - "Széchenyi" Bibliotheek van het Hongaarsche
Nationale Museum.

~~GRK - Bibliotheek van de "Pázmány Péter" Rijkswi-
versiteit te Budapest.~~

RMK - ~~GRK~~ Hongaarsche Bibliotheek (Régi Magyar
Könyvtár), door K. Szabó. 3 dln. Budapest, 1879-1898.

8.-Wat het aantal der Hongaarsche boeken, die tot 1710
verschenen zijn.

GAU - Gemeente-Archief van Utrecht.

SAUU - Senaats-Archief der Utrechtsche Universiteit.

SB - Het Stipendium Bernardinum (De ^{oorspronkelijke} ~~verschietene~~ stukken, die ik
geloofpleegd heb, zijn in het ASB. te vinden.)

SRK - Bibliotheek van het Gereformeerde Collegium
te Sárospatak.

~~SzRK - Bibliotheek van het Gereformeerde Collegium~~

~~te Székelyvárad.~~

TIT - Theologisch Woordenboek (Theologiai Ismeretek
Tára), door J. Zoványi. Mezőtúr, 1894-1901.

tot dadelijk levensonderhoud voorschiet. - Als geldbron neemt

hij de door J.L. van Frankendaal in 1641 in het leven

UMA 1800 - Nieuwe Hongaarsche Athenas (Uj Magyar Athenas),

door K. Sz. Kiss. Budapest, 1882.

UUB 1800 - Utrechtsche Universiteitsbibliotheek.

2.-Met bijnaam "Corvinus"; koning van Hongarije 1458-1490.

3.-Vorst van Zevenburgen 1613-1629.

4.-In het jaar 1522 liet zich de eerste student uit Hongarije inschrijven, n.l. M. Cyriaci.-Bartholomaeides: Memoriae Ungarorum. Pest, 1817.

5.-Die Studirenden aus Ungarn und Siebenbürgen an der Universität Leyden 1575-1875, von Dr. Fr. Teutsch. (In Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde, XVI. Heft I., S. 205. - De aan de Franekersche universiteit gestudeerd hebbende Hongaren (in het Hongaarsch) door Á. Hellebrant. In de Historische Verzameling (Történelmi Tárlat) 1886., bl. 600.

6.-Volgens TIT is S. Szilágyi Benjámín reeds 1643 in Utrecht geweest, maar op welken grond hij dat beweert, vermeldt hij niet.

7.-In het bijzonder legden de subsidievragende brieven van de professoren herhaaldelijk de nadruk er op, dat de verleende hulp aan de Hongaren de beste vruchten voortbracht. Zie de Vroedschapsnotulen en NPSU. B.v. NPSU 15.VII. 1738. "...welke in haare Landen wederom gekeert synde, aldaar tot soutiën van de Gereformeerde Kerken van veel nut en dienst syn geweest." De geheele brief is uitgegeven in mijn reeds aangehaalde boek: Hongaarsche Gereformeerde Jongelieden, bl. 71.

8.-Wat het aantal der Hongaarsche studenten betreft, kunnen wij met de Utrechtsche Academie alleen de Franekersche Hoogeschool vergelijken (1623-1789 ong. 1200 Hong. stud.).

9.-Over het aantal der ingeschrevenen zie G.J. Loncq: Historische schets der Utrechtsche Hoogeschool tot hare verheffing in 1815, Utrecht, 1886.

10.-A.C. Duker: Gisbertus Voetius. 3 dln. Leiden, 1897, 1910, 1914. - Hij spreekt hier over de vrienden van Voetius, en van de Hongaren zegt hij het volgende: "...waren... in het bijzonder de Hongaarsche studenten, welke de primarius professor duur aan zich verplichtte; hetzij, dat hij de hulpbehoevenden onder hen met grotere of kleinere sommen steunde; hetzij, dat hij hun het noodige geld tot dadelijk levensonderhoudt voorschoot." - Als geldbron noemt

hij de door J.L. van Frankendaal in 1641 in het leven geroepen stichting van f. 25.000. Zie zijn testament in AAU.

Over de verhouding tusschen Voetius en de Hongaren vermeldt ook nog interessante gegevens den in het Procuratie en Certificatie Boek (in het GAU, dl. 1651-1664) bewaarde acte van l. VIII. 1660, waarin medegedeeld wordt, dat: "...de missiven van verscheyden oorden, ende sonderlingh oock uijt Engeland, behorende aen Studenten uijt Hungarijen ende Transilvaniën, ledematen onser Academie, meestendeel bestelt worden ten huijse van D. Professor Gisbertus Voetius, om door hem, ofte de syne behandicht te worden aende voorseyde Studenten, welcker logementen andere so niet bekend syn..."

- 11.-Deze opvatting van mij vindt steun bij Dr. J.A. Cramer, De Theologische Faculteit te Utrecht in de 18de en het begin der 19de eeuw (Utrecht, 1936) (dat een jaar na mijn proefschrift is verschenen), waarin hij, handelende over de moeilijkheden van de Academie, onder anderen zegt; (bl. 90^x, 91^x) "Wij krijgen den indruk, dat ~~men~~ men tot elken prijs den roep van de Academie hoog wilde houden om de ouders niet af te schrikken hun zonen naar Utrecht te zenden..." En "Als een poging om theologische studenten naar Utrecht te lokken, moeten wij ook het besluit der faculteit beschouwen om aan nederlandsche studenten uit de inkomsten van het Bernardiner Stipendium een jaarlijksche tegemoetkoming in hun studie te verstrekken."
- 12.-Deventer, Amsterdam, Dordrecht, 's Hertogenbosch, Breda, Middelburg, Zutphen. In zeker opzicht kunnen wij hiertoe ook nog Rotterdam en Maastricht rekenen.
- 13.-2. IX. 1744.
- 14.-Protestantsche Blad van Debrecen (Debreceni Protestáns Lap), 1902. Holland en Hongarije (Hollandia és Magyarorszá), door J. BIRTHA. Bl. 40.-I. Zsindely: Uit de Matricula van de Universiteit van Basel (A bázeli egyetem anyakönyvéből), in de Bundels van Sárospatak (Sárospataki Füzetek), 1860, vermeldt ook talrijke gevallen over nietbetaling van collegegelden. Immers was dit in Leiden ook gewoonte.
- 15.-Vroedschap 22. en 29. XI. 1745; 9. X. 1747. enz. Maar het dui-

delijkst verwijst daarnaar de inschrijving van 22.X.1753.

"...haerlieden (d.w.z. Hong. stud.) gelaten de faculteit om onder een professor te studeeren, voor welke verkiezingen mogen hebben."

16.-Zie b.v. J. Zoványi: Puriteinsche bewegingen in de Hongaarsche Gereformeerde Kerk (Puritánus mozgalmak a magyar református egyházban). Budapest, 1911, en in het bijzonder de polemie tusschen Maresius en P. Szathmári Baka.

17.-Ö. Miklós: De houding der Nederlanden in de Hongaarsche geloofsvervolgingen 1674-1680 (Hist. Genootschap, N^o. 40. Amsterdam, 1919). Deze gegevens werpen een duidelijk licht op de groote offervaardigheid, waarmede de Utrechtsche professoren de ongelukkige Hongaarsche predikanten te hulp snelden.

18.-Voor dit doel was beschikbaar een aparte instelling, de z.g. "Stichting van H. van Alphen."

19.-Album studiosorum Academiae-Rheno-Traiectinae 1636-1886.

Ultraiecti, 1886.-Over de Hongaarsche studenten in Utrecht zijn nog de volgende lijsten verschenen: Mededelingen van Zevenburgsche Protestanten (Erdélyi Protestáns Közlöny), 1885. Hongaren aan de Utrechtsche Universiteit in 2½ eeuw

(A magyarok az utrecht-i egyetemen 2½ század alatt), door

E. Nagy.-Protestantsch Blad van Debrecen (Debreceni Protestáns Lap), 1901. Holland en Hongarije (Hollandia en Magyarország), door J. Birta.-In Archiv des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde XXII. (1889). Zonder dat schrijver zijn naam vermeldde.

De eerste poging om de namen van de in Utrecht gestudeerd hebbende Hongaren te verzamelen was echter in 1782-86 door J. Rétsey gedaan (zie de mededeeling in zijn dagboek.-In DRK.-N^o. R.475., bl.251.). Jammer, dat tusschen zijn nagelaten schriften daarvan niets te vinden is.

20.-B.v. A. Komjáti heeft een testimonium gekregen, dat hij 7 jaar als student aan de Academie was, ondanks het feit, dat hij slechts eenmaal in de matricula ingeschreven was. Zie in AAU, 12.X.1784.-Uitgegeven in L. Segesváry het a.w. van L. Segesváry, bl. 78.

21.-Vroedschap, 25.X.1751.-Daarentegen deelen de steunvragende

verzoekschriften betreffende het aantal der in dien tijd
aan de Academie frequenteerende Hongaren reeds van 6.III.

1720 (NPSU), resp. 5.V. 1721 (Vroedschap) af gegevens mede.

- 22.-RMK. III. N°. 1508.
- 23.-Volgens TIT is S. Szilágyi Benjámin reeds voor 1643 in Ut-
recht geweest 9in 1641-42?).
- 24.-RMK. III. N°. 1611.
- 25.-RMK. III. N°. 1629.
- 26.-RMK. III. N°. 1670.
- 27.-RMK. III. N°. 1689.
- 28.-RMK. III. N°. 1690.
- 29.-RMK. III. N°. 1691.
- 30.-RMK. I. N°. 798.-Applaus: J. Szölösi en M. Nógrádi.
- 31.-RMK. III. N°. 1711.
- 32.-RMK. III, N°. 1712.
- 33.-RMK. I. N°. 812. Zie nog N°. 813, 814 en 815.
- 34.-RMK. III. N°. 1730.
- 35.-RMK. III. N°. 1757.
- 36.-RMK. III. N°. 1758.
- 37.- RMK. III. N°. 1759.
- 38.-RMK. III. N°. 1780.
- 39.-RMK. III. N°. ~~1784~~ 1783.
- 40.-RMK. III. N°. 1785.
- 41.-RMK. III. N°. 1787.
- 42.-RMK. -III, N°. 1788.
- 43.-RMK. ~~IIIIIIII~~ I. N°. 850.
- 44.-RMK. I. N°. 876.
- 45.-RMK. -III. N°. 1813.
- 46.-RMK. III. N°. 1815.
- 47.-RMK. III. N°. 1816.
- 48.-RMK. III. N°. 1848.
- 49.-RMK. III. N°. 1850.
- 50.-RMK. III. N°. 1851.
- 51.-RMK. III. N°. 1852.
- 52.-RMK. III. N°. 1906.
- 53.-RMK. III. N°. 1908.
- 54.-RMK. III. N°. 1911.

55.-RMK. I. N°. 893.-Aan het slot van het werk: Oda elegica:

J. M. Bereghi.

56.-RMK. I. N°. 894.

57.-Zijn vriendenalbum (DRK.-N°. 692.). Handteekeningen in

Utrecht: M. Buzinkai, T. Szentgyörgyi Tholnai, S. V. Betskeházi, C. Batizi en J. Alistáli ~~Farkas~~ Farkas.

58.-RMK. III. N°. 1943.

59.-RMK. III. N°. 1944.

60.-RMK. III. N°. 1945.

61.-RMK. III. N°. 1946.

62.-RMK. III. ~~1947~~ N°. 1947.

63.-RMK. III. 1971. N°. 1971.

64.-RMK. III. 1972. N°. 1972.

65.-S. Gelei: Disputatio physica de coelo. Utrecht, 1656 (19. IV.).

66.-NPSU, 27. XI. 1661.

67.-RMK. III. ~~1993~~ N°. 1993.

68.-RMK. III. ~~1994~~ N°. 1994.

69.-RMK. I. ~~925~~ N°. 925.

70.-RMK. III. N°. 2018.

71.-RMK. III. N°. 2017. -I. N°. 937. ; applaus: N. J. Técsi.

72.-RMK. III. N°. 2019.

73.-RMK. III. N°. 2020.

74.-RMK. III. N°. 2022.

75.-RMK. III. N°. 2026.

76.-RMK. III. N°. 2025.

77.-RMK. III. N°. 2020.

78.-RMK. III. N°. 2071.

79.-RMK. III. N°. 2119.

80.-~~1660~~ Procuratie en Certificatie Boek (zie noot 10 !), 1. VIII. 1660.

81.-AAU, 12-22. IV. 1662.

82.-Zelfbiografie van Graaf N. Bethlen. Uitgegeven door L. Szalai. Pest, 1858. I. dl., bl. 282.

83.-Volgens TIT ~~heeft~~ heeft S. Pataki ook in Utrecht gestudeerd (1664-65?). -RMK. III. N°. 2247. Disputatio theologica, van V. Köpeczi, Leiden, 1664. Hij beveelt het ~~ook~~ ook aan Voetius aan, dus in dezen tijd was hij zeker in Utrecht.

- 84.-RMK. III. N^o. 2260.
- 85.-RMK. III. N^o. 2297.
- 86.-RMK. III. N^o. 2365.
- 87.-RMK. III. N^o. 2369.
- 88.-RMK. III. N^o. 2370.
- 89.-RMK. III. N^o. 2372.
- 90.-RMK. III. N^o. 2373.
- 91.-RMK. III. N^o. 2400.
- 92.-RMK. III. N^o. 2401.
- 93.-RMK. III. N^o. 2402.
- 94.-RMK. III. N^o. 2447.
- 95.-RMK. III. N^o. 2531.
- 96.9RMK. III. N^o. 2532.
- 97.-RMK. III. N^o. 2533.
- 98.-RMK. III. N^o. 2574.
- 99.-Het dagboek van S. Pataki, Hongaarsche gereformeerde predikant, van 1672-1705. Historische verzameling, 1887.-Tot 3.VI. 1672. was hij in Utrecht, denzelfden dag vluchtte hij met zijn vriend P. Selyki voor de Franschen en kwam na veel wederwaardigheden den 7. VII. in Marburg aan.
- 100.-RMK. III. N^o. 2599.
- 101.-RMK. III. N^o. 2600.
- 102.-RMK. III. N^o. 2842.-Geschiedkundige mededeelingen op literarisch gebied (Irodalomtörténeti közlemények), 1928: Tot nu toe onbekende bijvoegsel van P. Bod, s Athenas uit 1786. (Bod Péter athenasának eddig ismeretlen toldaléka 1786-ból). bl. 84. Hier wordt vermeldt, dat S. Debreczeni Főris uit Debrecen stamde; na zijn studie in Hongarije heeft hij in Utrecht en in Franeker gestudeerd, daarna ging naar zijn vaderland terug, enz. Of hij werkelijk in Utrecht was, en wanneer, heb ik niet kunnen vaststellen.
- 103.-RMK. III. N^o. 2843.
- 104.-RMK. III. N^o. 2841.
- 105.-RMK. III. N^o. 2940.
- 106.-RMK. III. N^o. 2941.
- 107.-RMK. III. N^o. 3001.
- 108.-RMK. III. N^o. 3051.

109.-Volgens TIT was hij in Utrecht (in 1680). Voor zichzelf heeft hij het volgende epitaphium geschreven:

"Me genuit Szathmár; Urbs Claudia fovit adultum,

Trajectum Juvenem, Leida Franekra dein." (Zie MA.)

110.) RMK. III. N^o. 3141.

111.-Volgens TIT en L. Dézsi: Misztótfalusi Kis Miklós (1650-1702).

Budapest, 1892. Bl. 62.

112. - RMK. III. N^o. 3315.

113.-Zijn vriendenalbum (DRK. N^o. R. 689.). - RMK. III. No. 3497.,

Theses de cantico Mosis, van Michael T. Csepregi. Franeker,

1688. Hij beveelt het aan twee Utrechtsche professoren aan,

dus in dezen tijd was hij zeker in Utrecht.

114.-RMK. III. N^o. 3577.

115.-RMK. III. N^o. ~~3830~~ 3830.

116.-RMK. III. N^o. 3807.

117.-P. Gyöngyösi zeide ter gelegenheid van zijn verhooring te Kassa in 1724, dat hij ook in Utrecht had gestudeerd. Wanneer dat waar is, ~~moet~~ moet hij tusschen 1696-1700 in Utrecht geweest zijn. Zie Hongaarsche protestantsche-kerkehistorische monographiën (Magyar protestáns egyháztörténeti monographiák), Budapest, 1898. P. Gyöngyösi, door K. Révész. Bl. 62.

118.-RMK. III. N^o. 4153.

119.-RMK. I. N^o. 1571.

120.-RMK. III. N^o. 4182. Dissertatio theologica, pars secunda, van Stephanus Helmeczi. Franeker, 1700. Hij beveelt het aan vijf Utrechtsche professoren aan, dus in dezen tijd studeerde hij zeker in Utrecht.

121.-Zijn vriendenalbum (NSzK. Oct. Lat. N^o. 121.).

122.-RMK. III. N^o. 4522.

123.-FM. 12. IV. 1709.

124.-FM. 8. VI. 1709.

125.-RMK. III. N^o. 4702.

126.-Vriendenalbum van J. Szkárosi (DRK. N^o. R. 685.).

127.-Vriendenalbum van J. Dállyai Was (DRK. N^o. R. 687.).

128.-Geschiedkundige mededeelingen op litterarisch gebied, 1907.

Bijdragen tot de levensbeschrijving van J. Csécsi Junior

(Adalékok ifj. Csécsi János életéhez). Hij kwam in Utrecht

18. VIII. aan en ging VII. 1711 weg.

129.-FM. 31. VIII. 1712.

- 130.-Zie zijn levensbeschrijving (DRK. N^o. R.607.I.58,a.).
- 131.-Manuscriptorum Michaelis P. Rápóti tertii, M.F. et M. N. Rheno-Traiectensium Volumen primum, 1715. Op bl. 479 vinden wij nog de volgende aantekening: Anno MDCCXVI, 15. January. Opus hoc Scripturarium absolvi ego Mich. P. Rápóti III., M. F. et N. dum peregrinater apud Hollandos Traiecti ad Rhenum, studiorum meorum adaugendorum caa. (DRK. N^o. R. 160.).
- 132.-FM.13.IV.1717.
- 133.-Dissertatio Theologica De verae fidei actu formali (Utrecht, 1722).-DRK.
- 134.-Dissertationis Theologicae Textualis, de voto peregrinantis Jacobi, van Stephanus Cs. Kocsi. Franeker, 1722. Applaus (Transmissi ex ~~Inclita~~ Inclita Academia Trajectina): J. T. Szikszai, J. Kovács, I. Marosi, S. Szentjóbi.-DRK.
- 135.-Illustratio Antiquitatis Hebraeorum... Bono cum Deo adhibita privata diligentia donec commemoratio peregrinationi destinata Ultrajecti favebat delineavit Andreas Guthi, p.F. Peregrinus Anno 1723. et 1727. Scil. juxta decursum Anni Academici. Trajecti ad Rhenum, mp.-DRK. N^o. 1. 153.
- 136.-Disputatio Theologica decima quinta, ad Historiam Pauli Apostolici. Utrecht, 1725.-DRK.
- 137.-Disputatio Philologico-Exegetica de Velamine Oculorum Sacrae; in Geneseos XX, comma 16, van Stephanus Diószeghi. Utrecht, 1725. Applaus: S. L. Sövényfalvi.-DRK.
- 138.-Dissertatio Theologica prima et secunda, Ad Vaticinium Psal. II. vs. VI. De Rege Salutis in Sionem Uncto, van Gabriel Zágoni. Utrecht, 1726. Applaus: G. Jánoszi, S. Diószeghi, J. Vetsei, J. Polgári.-NSzK en DRK.
- 139.-Disputatio Theologico-Mystica de Velamine oculorum Sarae; in Geneseos XX, comm. 16, van Stephanus Diószeghi. Utrecht, 1726. Applaus: S. Körösi, J. Polgári, J. Nagy, J. Báthori Gere.-DRK
- 140.-Dissertatio Theologica De itatem ΤΟΤ ΛΟΓΟΥ ex prologo Joannis Contra Arianos vindicans. Utrecht, 1726.-DRK.
- 141.-FF.12.VI., 12.XII. 1726. Zonder een voornaam.
- 142.-Dissertationis Medicae de Hydrope, pars prior, van Stephanus Diószeghi. Utrecht, 1727.-NSzK.-Dissertationis Medicae de Curatione Hydropis pars posterior. Utrecht, 1727.-DRK.

- XI.
- 143.-Dissertatio Theologica de Resuscitatis per Miraculum, van Joannes Cseh Csuzi. Utrecht, 1727.-DRK.-Vriendenalbum van M. Kápolnási; handteekeningen van de volgende Hongaren: M. Földesi, S. Diószeghi, J. Kádártai, J. Cseh Csuzi en D. Peétsi.
- 144.-Hieronimi Van Alphen... Theologiae Christianae, brevissima idea. Utrecht, 1728. Op bl. 1.: Nomina... Virorum Juvenum, qui has Disputationes strenue defenderunt: S. Radnótfáy, S. Debreceni, A. Szentmiklósi, A. Kármán.-DRK. Zie nog Disputatio Philologica de Statuis et Lapidibus ~~III~~ Idololatricis, in Inevit. Cap. XXVI. van Samuel Némethi. Utrecht, 1728.
- 145.-Volgens TIT was D. Sárkány in Utrecht (1729-30).
- 146.-Zijn brief (Utrecht, 28. VII. 1729.). Zie in Brieven van de naaar het buitenland gevlucht zijnde Zevenburgsche studenten (Kül-földön bujdósó erdélyi diákok levelezése). Kolozsvár, 1933. Bl. 61, 62.
- 147.-Dissertatio Theologico-Philologica, de solenni quovis Septennio Praelectione Legis, Utrecht, 1730.-DRK.
- 148.-Disputationum Theologicarum de Angelis, Utrecht, 1732.-DRK.
- 149.-Disputatio Theologica prior ad Psalmum CXXI, Utrecht, 1733.-SRK.
- 150.-ACU. 15. IX.
- 151.-ACU. 7. I.
- 152.-ACU. 8, 9. VI. Zie nog Disputationum Theologicarum de angelis Septima Et Octava, Utrecht, 1734.-DRK.
- 153.-Disputatio Theologico-Philologica de usu Salis in Sacris Israelitarum, ejusque mysterio, van Samuel Orban Szathmári. Utrecht, 1734. Applaus: G. Wajai, A. Szathmári.-DRK.
- 154.-Dissertatio Isagogica Secunda in Epistolam ad Ephesios. Utrecht, 1735.-SRK.
- 155.-Dissertatio Theologica, in qua et Angelos esse probatur; et in modum, quo gentes quaecumque eorum notitiam fuerint adeptae, paullo accuratius inquiritur, van Stephanus Saroi. Utrecht, 1735. Applaus: G. Szombati, F. Peremartoni, S. Szöke, M. Bagosi.-DRK.
- 156.-ACU. 8, 9. III.
- 156.-Vroedschap 1. II. 1745.
- 157.-Disputatio Historico-Theologica tertia περί τῆς πρώτης εὐκοσμίας τοῦ συμβόλου τῆς ἁγίας καὶ ἀποστολικῆς πίστεως, De Prima Symboli Apostolici Adornatione, van Sigismundus Nagy Borosnyai. Utrecht,

- 160.- Disputatio Theologica Historica de ΧΕΙΤΟΘΕΣΙΑ, van Petrus Tzegledi. Utrecht, 1738.-Applaus: S. Motsi.-DRK.
1736. Applaus: J. Márkusfalvi Gaál.-NSzK.
- 159-Vriendenalbum van G. Maróthi (NSzK. Oct. Lat. N°. 455.).
- 161.-Disputatio Theologico-Philologica ad Hebr. IV:13. Pars prior, van J. Tseh Szentpéteri. Utrecht, 1738. Applaus: M. Zelizi.; Pars Posterior.-SRK.
- 162.-Disputatio Exegetico-Theologica Octava Et Nona. Ad Jesaiae LIV. Utrecht, 1739.-DRK.
- 163.-Disputatio Theologica decima Et undecima ad Jesaiae LIV, van Stephanus Motsi. Utrecht, 1739. Applaus: J. Hajdu.-DRK.
- 164.-Disputatio Theologico-Exegetica. Ad I. Sam. II. 3, 5. Utrecht, 1739.-DRK.
- 165.-Disputatio Theologico-Philologica de vasculo Manna ejusque mysterio, van Petrus Janki. Utrecht, 1740. Applaus: M. Székelyhidi Nethlebius.-DRK.
- 166.-Disputatio Theologica decima quarta et quinta. Ad Jesaiae LIV. Utrecht, 1740.-DRK.
- 167.-Dissertatio Theologica I. Ad Joh:24. De spiritualitate Dei, van Petrus Tzegledi. Utrecht, 1740.-DRK.-Dissertatio Theologica II. Ad Joh. IV:24. De spirituali cultu Dei, van Petrus Tzegledi. Utrecht, 1740. Applaus: M. Székelyhidi Nethlebius.-DRK.
- 168.-Disputatio Historico Philologico-Theologica ad I. Reg. XV. 13, 14. Coll. 2. Chron. XV. 16, 17, van Gregorius Wetsei. Utrecht, 1740. Applaus: S. Motsi.-DRK.
- 169.-Zijn vriendenalbum (DRK. N°. R. 607-36.). Utrechtsche handteekening van P. Tzeglédi (2.XII.).
- 170.-Het leven en werken van Felsöcsernátoni Bod Péter (Hong.), door A. Sámuel. Budapest, 1899. Bl. 14 en 15. Zij kwamen hoogstwaarschijnlijk in het einde van Oct. in Utrecht aan. *(in het)*
- 171.-Dissertatio Theologico-Exegetica ad Jes. LXII. 3. et part I. XXX vs. 4, van Andreas Kewi. Utrecht, 1741. Applaus: G. Mindszenti, P. Földesi Nagy.-SRK.-Dissertatio I. De variis sacris, auxiliante numine, van Andreas Kewi. Utrecht, 1741. Applaus: S. Kardos.-DRK.
- 172.-Zijn vriendenalbum (DRK. N°. R. 688.)
- 173.-Dissertatio Theologica. De creatura gemente, ejusque 'ΑΠΟΚΑΡΑΔΟΙ'Α in Rom. VIII. 19-23, van Andreas Kewi. Utrecht, 1742. Applaus: B. Kondor.-DRK.

174.-Brevis delineatio vitae Michael Polgári (DRK. N^o. R.550.).

Hij was X. 1742 in Utrecht aangekomen. J. Szönyi, M. Kondor en B. Kondor hielpen zijn bagage naar zijn logement te brengen. Zijn dagboek loopt tot in IV. 1743, toen was hij dus nog in Utrecht, maar van dezen tijd af ontbreken de bladen.

175.-Zijn vriendenalbum (NSzK. Oct. Lat. N^o. 130.)

176.-Volgens TIT was B. Szönyi in Utrecht (1744-45).

177.-Nauwkeurige beschrijving van ~~het~~ alles wat de heeren studenten der Utrechtsche Hooge Schole verrigt hebben. 1747.

Bl. 54.

178.-ACU.-5,6,III.1748.

179.-M.1750.

180.-M.1751.

181.-M.1750.

182.-Volgens TIT was J. Varjas ~~Csákvári~~ (Csákvári) in Utrecht; in 1750 ging naar zijn vaderland ~~en~~ terug.

183.-Disputatio Theologica ad Psalm:XXII. Utrecht, 1750.-NSzK.

184.-M.1751.

185.-Vroedschap, 25.X.1751.

186.-Vroedschap, V., IX., X.1753.

187.-Vroedschap, 22.X.1753.

188.-FM.21.XII.1753.

189.-Vroedschap, 4.XI.1754.

190.-Vroedschap, 4.VI.1754.

191.-Vroedschap, 3.XI.1755.

192.-Vroedschap, 25.X.1756.

193.-Zijn proefschrift, 15.VII.1756.

194.-Dissertatio Medica Theoretico-Practica de melancholia
Universali et Hypochondriaca, van Stephanus Mátyus. Utrecht,

1756. Applaus: M. Benkő.-NSzK.

195.-Vroedschap, 10.X.1757.

196.-Vroedschap, 10.X.1757.

197.-Vroedschap, 23.X.1758.

198.-Vroedschap, 12.XI.1759.

199.-NGPSU.3.IV.1759.

200.-Vroedschap, 20.X.1760.

201.-Volgens TIT was M. Szathmári Pap in Utrecht (1760-61?).

- 202.-Vroedschap, 20.X.1760.
- 203.-Vroedschap, 25.X.1762.
- 204.-Vroedschap, 19.X.1761.
- 205.-Vroedschap, 25.X.1762.
- 206.-Historia Necromantiam Pythonissae Endoreae et Oraculorum
~~Sybillarum~~ Sybillinorum, fata comprehendens perspicue et
~~succincte~~ succincte edisserata. Utrecht, 1761. -NSzK.
- 207.-Volgens UMA was ~~hij~~ Graaf S. Teleki in Utrecht (in 1762?).
Zijn broers (Josephus en Adamus) waren in zijn gezelschap;
hun begeleider was J. Kovács.
- 208.-Vroedschap, 25.X.1762.
- 209.-Vroedschap, 24.X.1763.
- 200.-Vroedschap, 26.XI.1764.
- 210.-Zijn proefschrift, 24.IX.1764.
- 212.-Het leven en werkzaamheid van G. Szikszai (in het Hong.), door
Dr. A. Szabó Junior. Debrecen, 1927. Hij was in Utrecht ~~1763-65.~~
1763-65.
- 213.-Vroedschap, 25.XI.1765.
- 214.-Vroedschap, 3.XI.1766.
- 214.-Zijn proefschrift, 3.VIII.1766.
- 215.-Vroedschap, 19.X.1767.
- 216.-SB. 23. II. 1767.
- 217.-SB. 23. XII. 1767.
- 218.-Tot nu toe ~~hij~~ onbekend bijvoegsel van P. Bod's "Athenas" uit
1786, a.w., bl. 89.
- 219.-Vroedschap, 7.XI.1768.
- 220.-Vroedschap, 20.XI.1769.
- 221.-SB. 10. VI. 1769.
- 222.-Vroedschap, 19.XI.1770.
- 223.-SB. 14. II. 1770.
- 224.-Zijn proefschrift, 3.VI.1771.
- 225.-Vroedschap, 28.X.1771.
- 226.-SB. 20. II. 1771.
- 227.-Vroedschap, 25.X.1773.
- 228.-Vroedschap, 19.X.1772.
- 229.-SB. 20. V. 1772.
- 230.-Vroedschap, 25.X.1773.
- 231.-Vroedschap, 25.X.1773.

- 232.-Volgens TIT was M. Benedek in Utrecht. Indien hij werkelijk in Utrecht was, kan dit slechts tusschen 1773-75 geweest zijn. Zie verder ook *Het leven der bisschoppen van Over de Thijs. *Bl. 241.
- 233.-Vroedschap, 21. XI. 1774.
- 234.-SB. 2. III. 1774.
- 235.-Zijn proefschrift, 21. VI. 1775.
- 236.-Zijn proefschrift, 21. VI. 1775.
- 237.-SB. 22. V. en VI. 1775.
- 238.-Vroedschap, 13. XI. 1775.
- 239.-Vroedschap, 11. XI. 1776.
- 240.-SB. 22. VI. 1776.
- 241.-Vroedschap, 24. XI. 1777.
- 242.-SB. 24. XI. 1777.
- 243.-SB. 9. V. en 22. VI. 1778.
- 244.-Dissertatio de praescientia, van Johannes Szombati. Utrecht, 1778. Applaus: A. Nádaskay, F. Perjési, D. Paksy. -NSzK.
- 245.-Vroedschap, 22. XI. 1779.
- 246.-SB. 3. III. en 30. IV. 1779.
- 247.-SB. 12. IV. en 22. VI. 1780.
- 248.-Vroedschap, 26. XI. 1781.
- 249.-SB. 10. V. 1781.
- 250.-Vroedschap, 11. XI. 1782.
- 251.-Zijn proefschrift, 12. VI. 1782.
- 252.-SB. 3. V. 1782.
- 253.-ASB. XLI. brief.
- 254.-Vroedschap, 24. XI. 1783.
- 255.-SB. 15. 1783.
- 256.-Vroedschap, 8. XI. 1784.
- 257.-SB. 22. VI. 1784.
- 258.-21. XI. 1785.
- 259.-SB. 18. V. 1785.
- 260.-Vroedschap, 13. XI. 1786.
- 261.-SB. 28. V. en 22. VI. 1786.
- 262.-Vroedschap, 3. XII. 1787. (Over Tsernákoni Wajda ^{zie} zijn testament in ASB.)
- 263.-SB. 9. V. 1787.
- 264.-Vroedschap, 24. XI. 1788.

- 265.-SB.22.I. en 22.VI.1788.
 266.-Vroedschap, 7.XII.1789.
 267.-SB.22.VI.1789.
 268.-~~29.VII~~ Vroedschap, 29.XI.1790.
 269.-SB.17.II.1790.
 270.-Vroedschap, 5.XII.1791.
 271.-SB.7.III. en 22.VI.1791.
 272.-Zijn vriendenalbum (DRK. N^o. R.693,694) en dagboek (DRK. N^o. R.695.).
 273.-Vroedschap, 19.XI.1792.
 274.-SB.22.VI.1792.
 275.-Vroedschap, 4.XI.1793.
 276.-SB.22.VI.1793.
 277.-Vroedschap, 17.XI.1794.
 278.-SB.22.VI.1794.
 279.-~~22.VI.1794~~ SB.22.VI.1794 en (over Tóth) 22.XII.1795.
 280.-De Heilige Bijbel (Szent Biblia), Utrecht, 1794. Het voorwoord van 18.I.1795.
 281.-Zie NPSU.
 282.-Hunne argumentatie wordt bevestigd door de volgende aanteeke-
 ning in de Notulen van de Provinciale Synode van Over de
 Thijs: "Anno Domini 1661., quia ferrum et flamma Gentis Otto-
 manicae saeviit, synodus gratis nulla fuit." (Tom. I., bl. 106.)
 283.-De geschiedenis der Hongaarsche Protestantsche Kerk (A ma-
 gyarhoni protestáns egyház története), door M. Zsilinszky.
 Budapest, 1907. Bl. 494-496.
 284.-Idem, bl. 593.
 285.-Idem, bl. 620.
 286.-Vroedschap, 12.XI.1759.
 287.-DRK. N^o. R.475., bl. 224.
 288.-10.II.1785.
 289.-SB.6.XII.1785.
 290.-Van 22.II.1789. De geheele brief is uitgegeven in mijn a.w.,
 bl. 80.
 291.-Volgens AAU: "Delegatus ad supremorum Belgicae Ordinum."
 292.-Vroedschap, 16.IV.1743.
 293.-Vroedschap, 22.IV.1743.

- 293.-Volgens AAU heeft Reijtschach deze geruststellende verzeke-
ring van Graaf Ulenfelt gekregen.
- 294.-Ook ASPU vermeldt dit geval, maar zij voegen aan de tot
hiertoe bekende gegevens nog het volgende toe: volgens
Reijtschach was de bedoeling van de koningin, dat alleen de
weerbare jongelieden naar hunne vaderland moesten tergug-
keren. Bovendien verzekerde ~~hij~~ hem (Reijtschach) Graaf Ulen-
felt nog, dat degenen, die reeds op dit bevel huiswaartskeerden,
snel zouden terugkomen.
- 295.-27.VIII.1744.
- 296.-In afschrift in de NPSU. Beide oorspronkelijke brieven liggen
in het APK. Het is zeer opvallend, dat de afschriften van den
oorspronkelijken tekst sterk afwijken.
- 297.-Maria Theresia, 1740-1780.
- 298.-Deze gegevens heeft ook AAU (15.V.1744.) bewaard.
- 299.-Vroedschap, 15.IX.1727.
- 300.-NPSU, 17.II.1740.
- 301.-Vroedschap, 3.XI.1755.
(28.I.1712.)
- 302.-NPSU (voegt hier nog het volgende bij: "...de Jesuiten voor
eenigen tyd hadden getracht weder in te nemen het Collegium
Sarospatacinum met syne opkomsten en de professoren en
collegianten te depossideren en daar uyt door militaire
macht te verjagen."
- 303.-Vroedschap, 18.I.1712.
- 304.-Vroedschap, 28.I.1712.
- 305.-M. Zsilinszky, a.w., bl. 494.
- 306.-De volledige brief zie in mijn a.w., bl. 72-77.
- 307.-AFT, 7.IX.1756.
- 308.-Dit testimonium ligt in het archief van het Gereformeerde
Collegium te Debrecen; gedateerd van 11.II.1757.
- 309.-M. Zsilinszky, a.w., bl. 494.
- 310.-Idem, bl. 494.
- 311.-L. Dézsi: Misztótfalusi Kis Miklós. Budapest, 1899. Bl. 28.
- 312.-In zijn aanbeveling. Het is merkwaardig, dat hij in zijn andere
boek (~~de~~ Polikarpus, ~~Nagyenyed~~ Nagyenyed, 1766) 19 noemt.
- 313.-Eene stichting van f. 24.000, door P. van Mastrigt in het
leven geroepen. Het kasboek van 1706-1874.
- 314.-FM, 31.X.1708.

- 314.-NPSU, 6.III.1720.
- 315.-Vroedschap, 5.V.1721.
- 316.-Een afschrift hiervan berust in het gemeente-archief van Utrecht (Gedateerd van 9.IX.1734.-No. 1035.).
- 317.-Vroedschap, 10.XI.1738.
- 318.-Dr. S. D. van Veen: Het Stipendium Bernardinum. Utrecht, 1911.
- 319.-Alleen in aanmerking nemende de som van de subsidies, die uit de reeds vermelde fondsen en door de Vroedschap en de PSU zijn gegeven, beloopt de geheele financiële ondersteuning aan de Hongaren tusschen 1636-1795 ruim f. 140.000.
- 320.-Vroedschap, 2.XI.1744.
- 321.-Vroedschapsnotulen.
- 322.-Vroedschapsnotulen. Maar zie ook AAU, 15.XI.1751.
- 323.-Maga Mentsege. Kolosváratt, 1698. (Uitgegeven door F. Gyalui, Kolosvár, 1902.). Bl. 44.
- 324.-B. v. J. Horváti en J. R. Beszerményi, die in 1671, resp. 1674 in Utrecht studeerden. Zie hiervoor RMK. III. No. 2643 en 2842.
- 325.-In het ASB. Den volledige tekst zie in mijn a.w., bl. 79.
- 326.-In mijn a.w. heb ik over deze gevallen alles uitvoerig medegedeeld. Zie overigens over Borsa: Vroedschap, 7.V.1753, 14.V.1753, 24.IX.1753, 15.X.1753, 22.X.1753, 4.VI.1754.; over Balog: NPSU, 21.III.1759, NGPSU, 6.13.27.III.1759, NGPSU, 3.IV.1759.
- 327.-NSzK. No. Oct. Hung. 570.
- 328.-Wat verdere bijzonderheden betreft, wij kunnen nog van twee gevallen melding maken van twee gevallen, waarin Hongaarsche studenten geldleenden. De gegevens van het eerste zijn te vinden in de AAU 12 en 22 IV. 1662, en XI. 1669. F. Száki en S. Samarjai geldleenden.
- Het tweede heeft betrekking op J. Zoltán, die in Utrecht f. 1200 schuld had gemaakt. Hij heeft die schuld door tussenkomst van de Theologische Faculteit betaald. Zie hierover mijn a.w., bl. 54-56, waar ik alles zeer uitvoerig behandeld heb. De hiertoe betrekking hebbende brieven zijn van de volgende data: 1.V.1777, $\neq$ Kolozsvár (in AFT), 6.VI.1777, Utrecht (in AFT), 1.II.1778 Kolozsvár (in AFT), 4.VIII.1778 Weenen (in ASB), 10.IX.1778 Kolozsvár (in AFT), 11.XI.1778 Utrecht (in AFT).

- 329.-Geschiedkundige mededeelingen op litterarisch gebied.
Vergeeten schrijvers (Elfelejtett írók), door A. Ballagi.
 1891. Bl. 384. (*Maga mentsege*)
- 330.-Zelfverontschuldiging, a.w., bl. 36.
- 331.-RMK. I. N^o. 925.
- 332.-AFT.-Zie J.A. Cramer: De theologische faculteit te Utrecht ten tijde van Voetius. Utrecht, 1932. Bl. 483, 484.
- 33.-AFT.-Zie mijn a.w., bl. 70.
- 334.-Vroedschap, 5. II. 1653.
- 335.-AAU, 20. VI. 1655.
- 336.-Uitgegeven door Dr. F. Ketner: Album promotorum Academiae Rheno-Trajectinae 1636-1815. Utrecht, 1936.
- 337.-Die proefschriften zijn met een uitzondering (van A. Gruber) te vinden in UUB.
- 338.-Székaes, gedenkboek, Pozsony-Budapest, 1912. ~~III~~
- 339.-Zoo, dat er in de geheele XVIII. eeuw aanzienlijk minder ~~was~~ predikanten waren dan gemeenten. M. Zsilinszky, a.w. bl. 420.
- 340.-Aan de andere Classi heeft de Synode eerst in 1734 (Art. 27.) dezelfde vrijheid gegeven. Het is opmerkenswaardig, dat ~~te~~ ook de Synode geldsteun voor de Hongaren heeft gegeven, n.l. f. 58-8.
- 341.-27. X. 1744.
- 342.-Volgens ACU, 11, 12. VIII. 1733 toonde La Fay, de toenmalige predikant van de Utrechtsche Engelsche kerk een aan hem uit Hongarije geschreven brief, waarmee hij het verzoek van de Hongaren krachtig ondersteunde. Overigens werd hij ook lid van de examen-commissie.
- 343.-Tot 1749 behoeften de Hongaren geen examen voor Grieksch en Hebreeuwsch ~~te~~ te doen; eertt in 3.4. VI. 1749 schreef de Classis hun dit voor.
- 344.-ACU, 28, 29. X. 1777.
- 345.-Interessant gegeven hebben wij over de Hongaren in het volgende (Getuigschrift, GAU. N^o. 2412.): "Wij onderschrevene Professoren in de Academie van Utrecht getuygen dat wij Alexander Barents, Jode, woonende tot Amsterdam, meer als twintigh of dertigh jaren zeer ~~was~~ wel gekent hebben, en altyt bevonden te ~~zijn~~ zyn een eerlyck en bescheyden man, met

de welke wij veele jaren hebben gehandelt,so met ons eygen
gelt en andere dingen,als met de Hungaersche Studenten,hier
studerende gelt te verhandelen..."

346.-Vroedschapsnotulen,30.XI.1722.

347.-S.Müller:Oud-utrechtsche vertellingen,Utrecht,1904,BI. 28.

348.-Pseudo-studiosus hodiernus sive theologus Groninganus
detectus et refutatus,1738.BI. 64,65.

349.-~~Epitaphium~~ Vroedschap,26.III.1736.

350.-J. Fóris en S. Soós.Nieuwkeurige beschryving,a.w.,bl.8.

351.-Hij heeft ook de ingangspoort van de Academie geteekend,
zie hierover A.J. Nijland:De geschiedenis der Utrechtsche
Hoogeschool in plaat.Utrecht,1894.

352.-Epitaphium Hungarorum. Et Trans-Sylvanorum,Utrecht,1736.~~DRK.~~
DRK.

353.-Hymnus Secularis Pro Jubilaeo. Illustris Academiae Trajectinae
Hungari ac Trans-Sylvani.alumni Et Clientes Humillimi.-UUB.